

**Agromická
fakulta**

3.6.2015

Připravil: doc. Ing. Tomáš Vítěz,
Ph.D.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

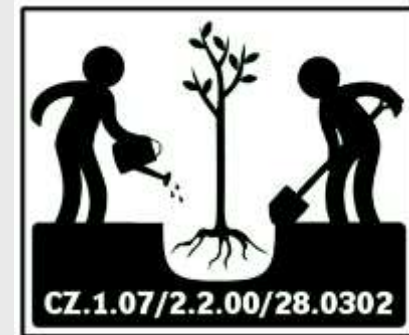
TECHNIKA PRO ZPRACOVÁNÍ ODPADŮ (11)

Technika pro bioplynové transformace

Mendelova
univerzita
v Brně

- Inovace studijních programů AF a ZF MENDELU
- směřující k vytvoření mezioborové integrace
- CZ.1.07/2.2.00/28.0302

Úvod a cíl

- Prezentace je zaměřena na problematiku techniky pro bioplynové transformace. Cílem je získání základních informací v oblasti anaerobních bioplynových transformací a jejich využití při zpracování biologicky rozložitelných odpadů. Prezentace je členěna do dílčích celků, které se zabývají např. historií a současností bioplynových transformací, zpracovávanými surovinami, vlastním procesem tvorby bioplynu, úpravou a využitím bioplynu atd.

Klíčová slova

- Bioplyn, anaerobní fermentace, bioplynová stanice, fermentační zbytek, biologicky rozložitelné odpady.

Historie

**10. století př.
n. l.** první
záznamy o
bioplynu,
Asýrie

1776 – L. Pasteur
student, provedl
experiment s
chlévkou mrvou
a vodou při 35 °C,
vyrobil 100 litrů
bioplynu z 1m³
mrvy

1808 – H.
Davy
experimenty
se
slamnatým
hnojem a
jeho
jímáním

1630 – Jan
Baptista van
Helmot,
1667 –
Shirley,
první zmínky
o bioplynu při
rozkladu
organické
hmoty

1776 – A.
Volta
pozoroval
závislost
mezi
množstvím
organické
hmoty a
produkcí
bioplynu

1859 –
Indie, první
bioplynová
stanice,
Bombaj

Historie

1895 – Anglie,
anaerobní
zpracování
čistírenských
kalů, bioplyn
využit pro
osvětlení ulic
Exeter

1970 –
energetická krize
zapříčinila
zvýšený zájem o
bioplyn

???????

1930
identifikace
anaerobních
mikroorganismů

2013 – cílená
výstavba
bioplynových
stanic

Současná situace

555 bioplynových stanic v provozu (v roce 2007, 23)

392 MW celkový instalovaný elektrický výkon

22,1 % podíl bioplynu na OZE

Počet bioplynových stanic

316 zemědělských

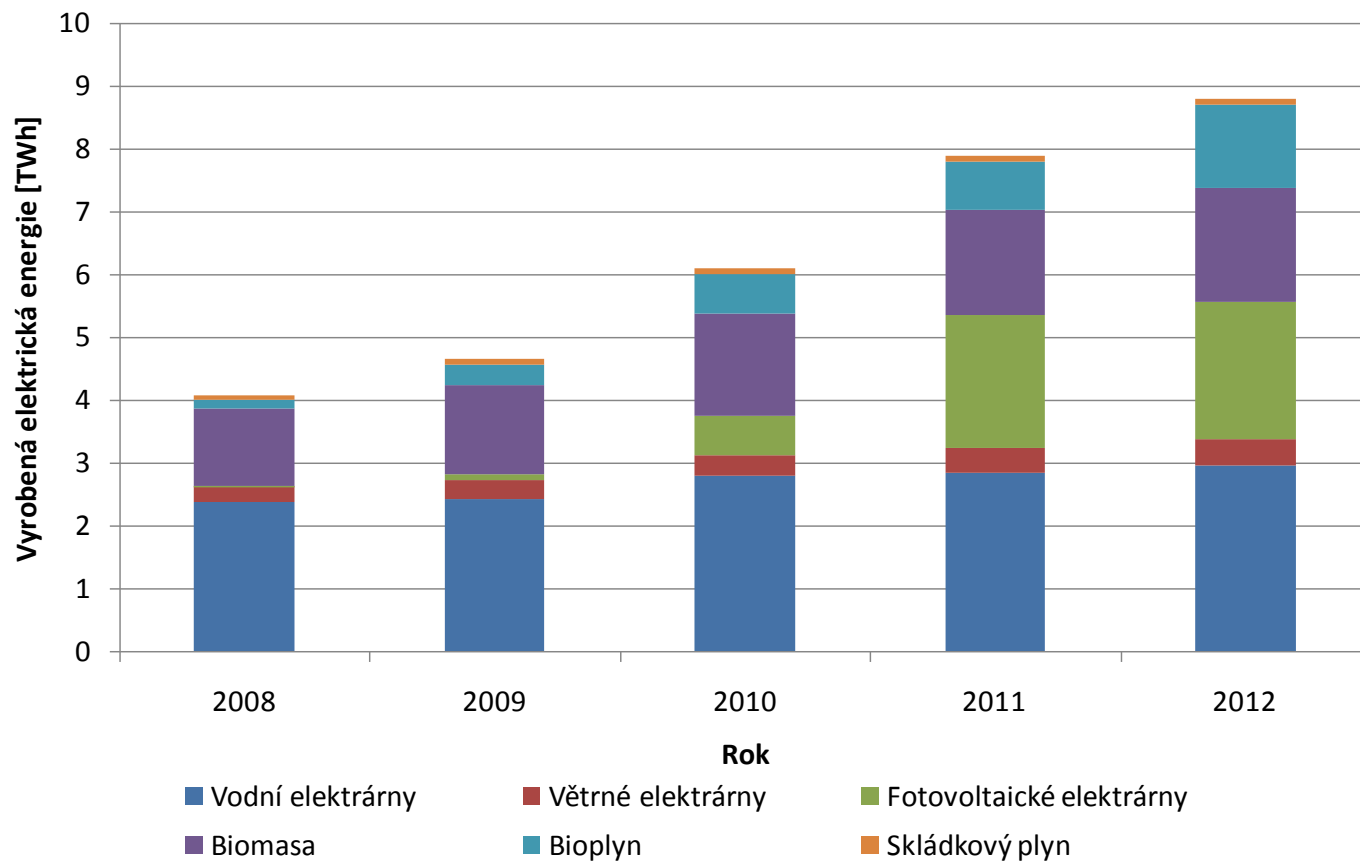
97 čistírenských

55 skládkových

11 průmyslových

8 komunálních

Výroba elektrické energie z bioplynu

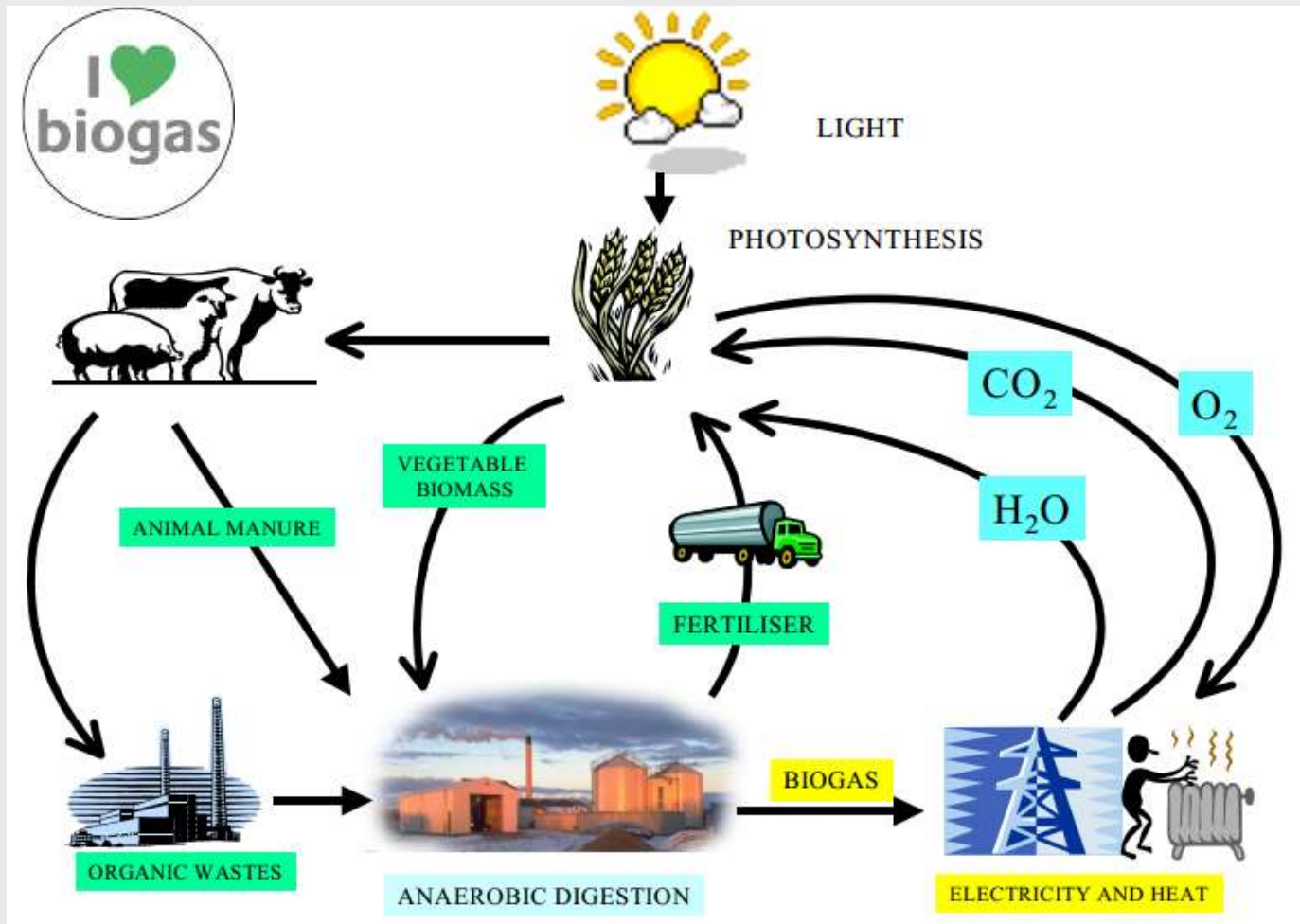

Srovnání s vybranými zeměmi EU

	Celkový počet	Z toho zemědělských
Česká republika	481	360
Dánsko	187	86
Finsko	73	32
Francie	440	57
Holandsko	180	69
Německo	7800	6300
Norsko	185	76
Rakousko	586	350
Švédsko	229	32
Švýcarsko	119	73
Velká Británie	219	65

Cyklus bioplynu

Vstupní suroviny bioplynových stanic

Zemědělské odpady

Živočišná výroba

Rostlinná výroba

Statková hnojiva

Řepný chrást

Skot

Sláma

Prasata

Drůbež

Zemědělská produkce

Kukuřičná siláž

GPS

Čirok

Travní senáž

Řepa

Nezemědělské odpady

Průmyslové

Komunální

Služby

Vstupní suroviny

Vstupní suroviny

Energetické sil. kukuřice
30 tun suš./ha
= až 12 000 m³ bioplynu/ha

Dnešní odrůdy sil. kukuřice
15 – 18 tun suš./ha
= až 6 000 m³ bioplynu/ha

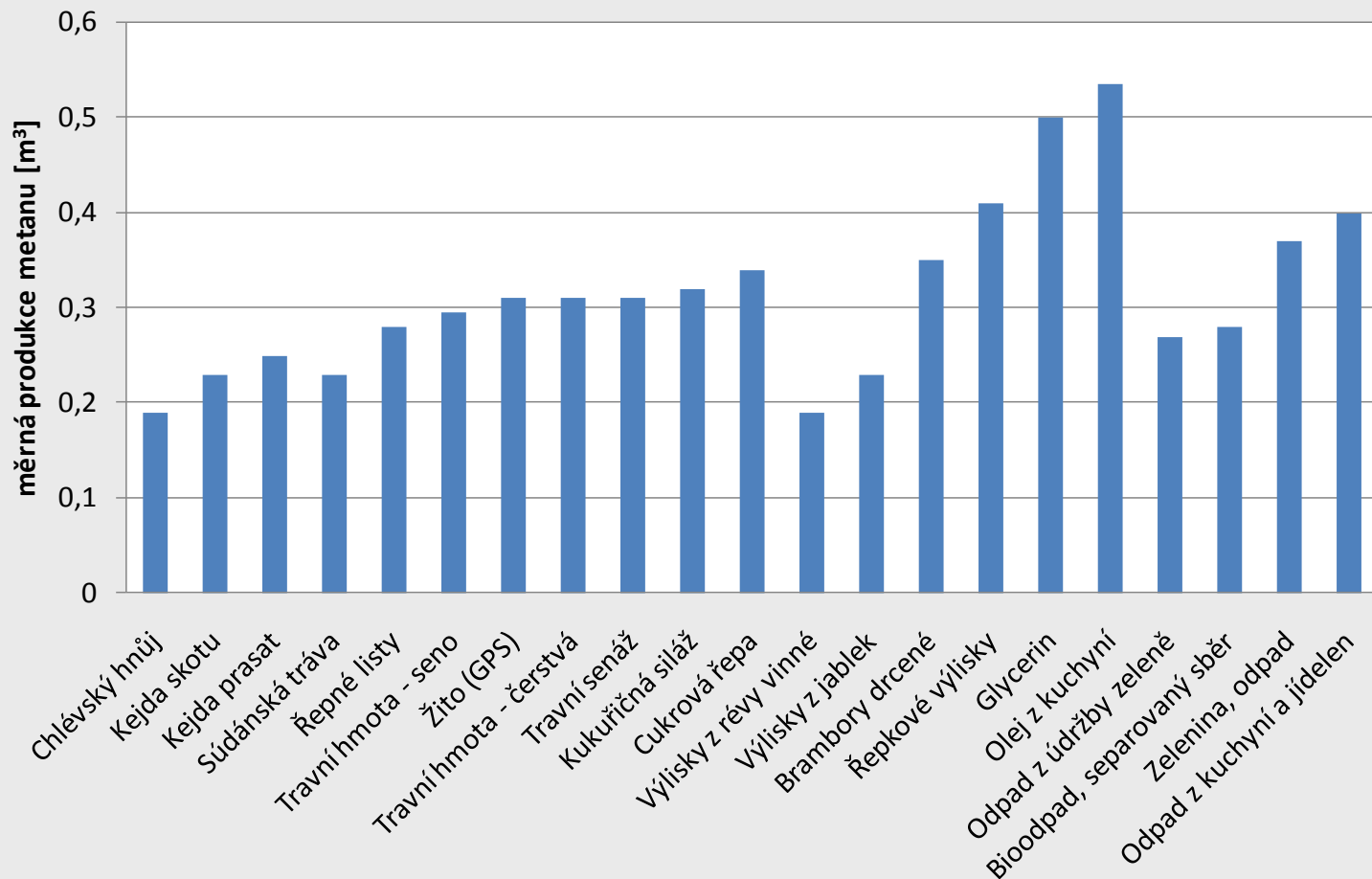
Vstupní suroviny

Teoretická produkce a složení bioplynu

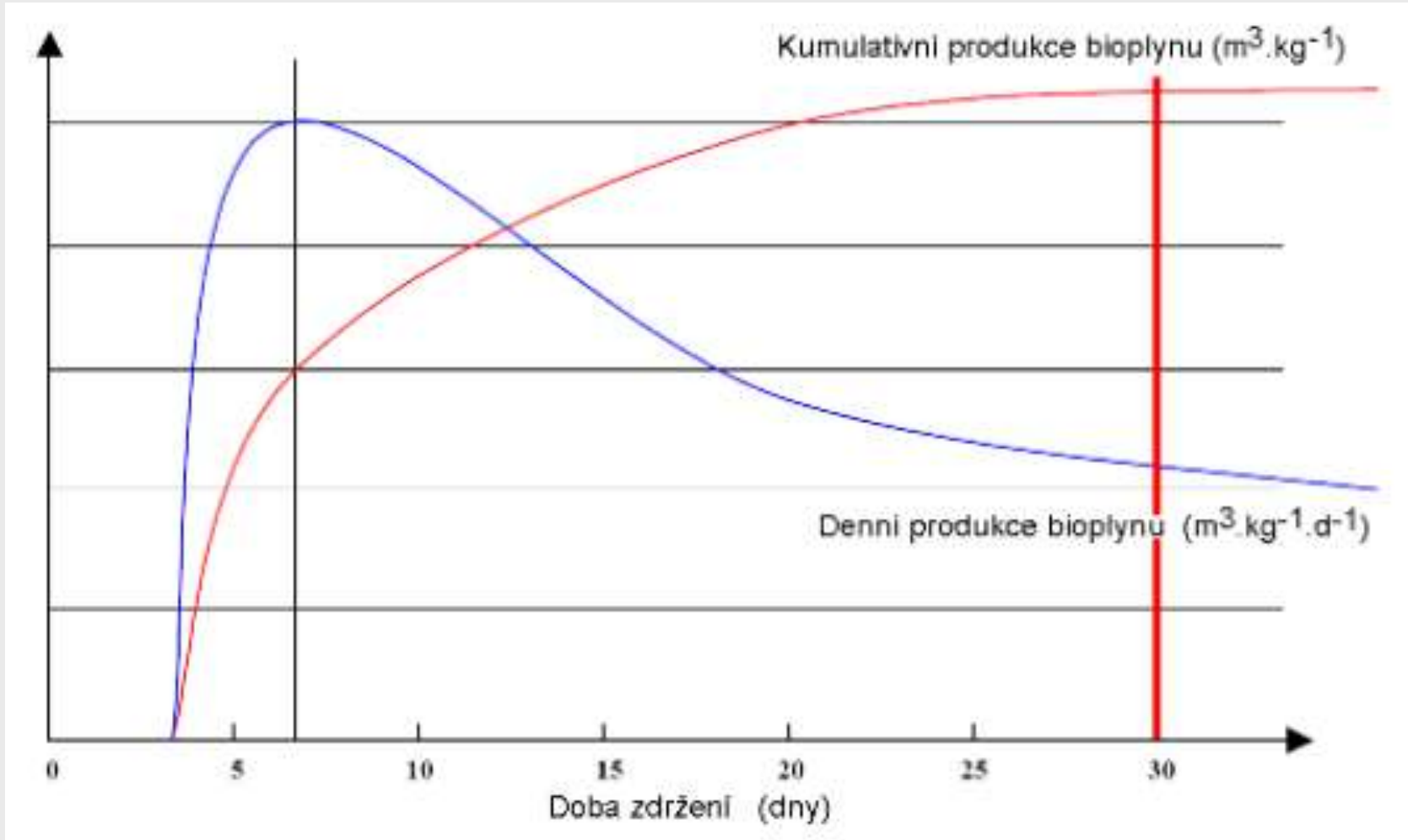
Materiál	Produkce bioplynu	Složení bioplynu	
	[dm ³ /kg] sušiny	CH ₄ [% _{obj.}]	CO ₂ [% _{obj.}]
Lignin	0	-	-
Škrob	830	50-55	45-50
Proteiny	890	55-60	40-45
Celulóza	960	50	50
Tuky	1420	65-75	25-35

Produkce metanu

Produkce bioplynu

Produkce bioplynu

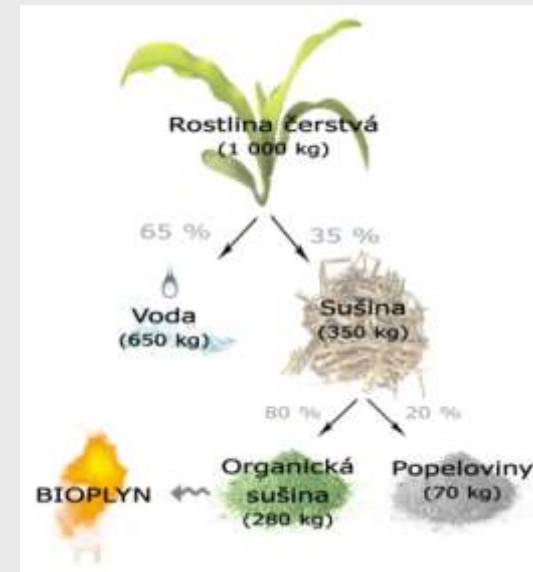
Předpoklad

Přítomnost organické hmoty:
30 – 95 % rozložitelných látek

Z 1 kg rozložitelných látek získáme:
0,6 – 1 m³ bioplynu

Příklad:

organická sušina 4000 kg za den = produkce bioplynu 3000 m³ za den

Produkce bioplynu

1. Chemická spotřeba kyslíku (CHSK)

2. Buswellova rovnice

- prvkové složení substrátu (C,H,O,N,S)
- teoretická spotřeba kyslíku (TSK)

3. Spalné teplo

- kalorimetrie

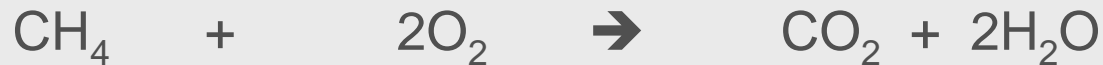
4. Chemické analýzy

- tuk, škrob, bílkoviny, acidodetergentní vláknina, neutrodetergentní vláknina

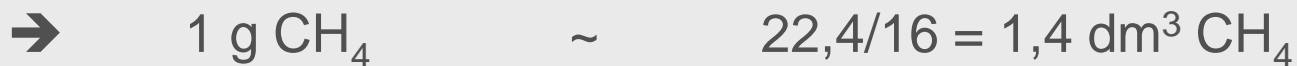
5. Fermentační testy

Produkce bioplynu

1. Chemická spotřeba kyslíku (CHSK)

Předpoklad ideální plyn, normální podmínky

Produkce bioplynu

1. Chemická spotřeba kyslíku (CHSK)

→ 1 g CH₄ ~ 4 g COD ~ 1,4 dm³ CH₄

→ 4 g CHSK ~ 1,4 dm³ CH₄

→ 1 g CHSK ~ 1,4/4 = 0,35 dm³ CH₄

tedy 1 kg CHSK ~ 0,35 m³ CH₄

Rozklad 1 kg CHSK produkuje 0,35 m³ CH₄.

Dělení bioplynových stanic

Podle druhu zpracovávaného materiálu (v souladu s MŽP)

Zemědělské bioplynové stanice

- zpracovávají produkty rostlinné, živočišné výroby a cíleně pěstovanou biomasu,

Čistírenské bioplynové stanice

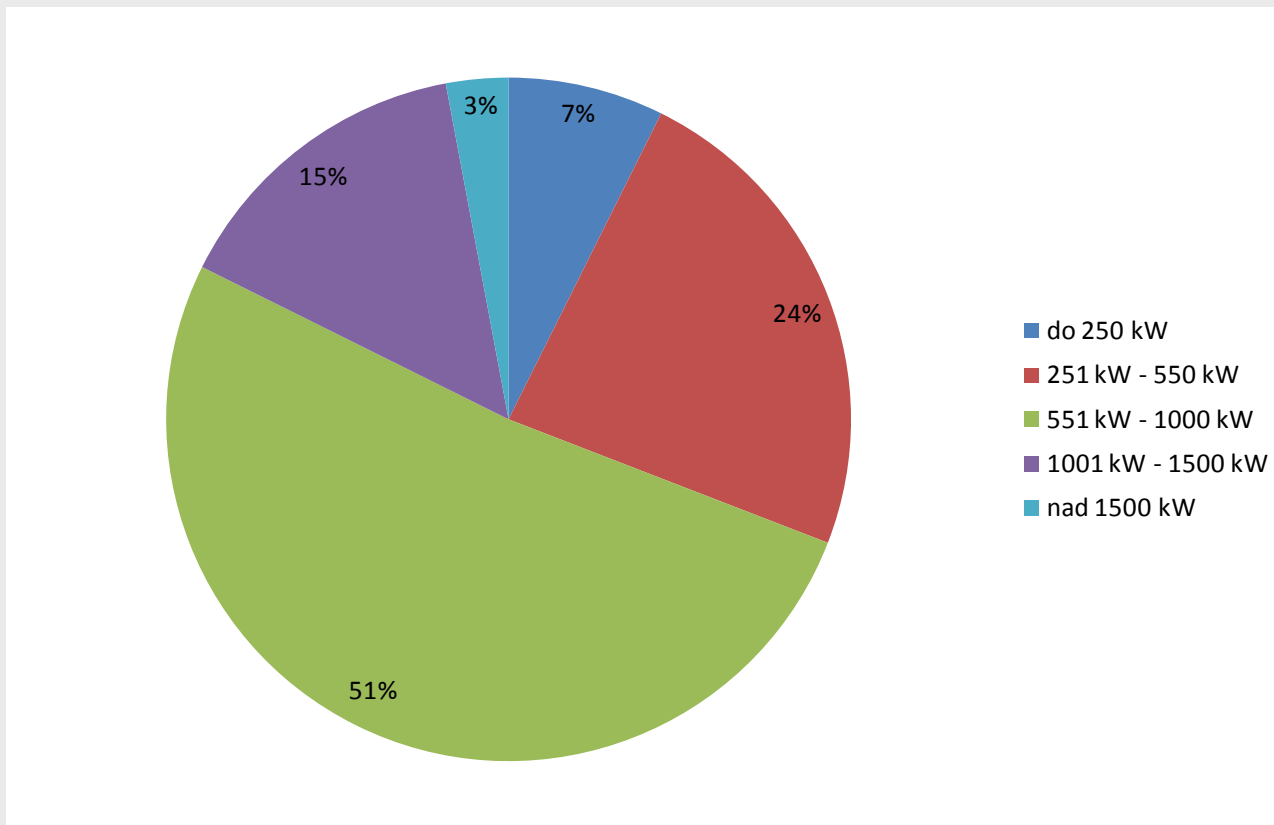
- zpracovávají pouze kaly z čistíren odpadních vod,

Ostatní bioplynové stanice

- zpracovávají produkty definované legislativou, biologicky rozložitelný odpad, vedlejší živočišné produkty, odpady z potravinářského průmyslu apod.

Dělení bioplynových stanic

Podle instalovaného elektrického výkonu

Dělení bioplynových stanic

Podle obsahu sušiny zpracovávaného materiálu

- zpracovávající tekuté substráty (do 15 % sušiny)
- zpracovávající netekuté substráty (30 - 45 % sušiny)

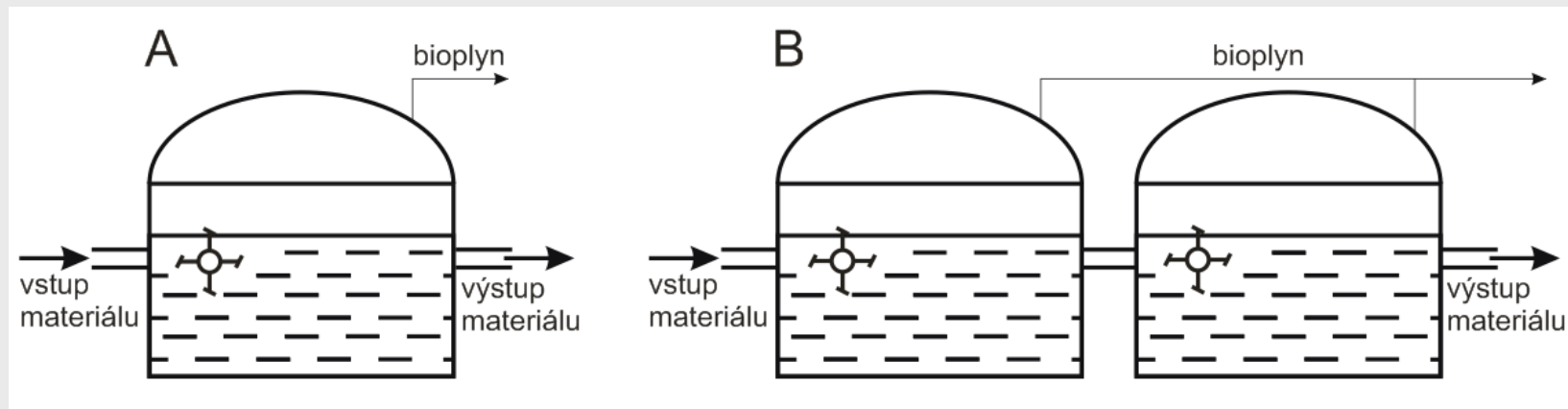
Podle provozní teploty ve fermentoru

- bioplynové stanice pracující v mezofilním teplotním režimu
- bioplynové stanice pracující v termofilním teplotním režimu

Dělení bioplynových stanic

Podle počtu fermentorů zařazených v sérii

- jednostupňové bioplynové stanice (A),
- dvoustupňové bioplynové stanice (B),

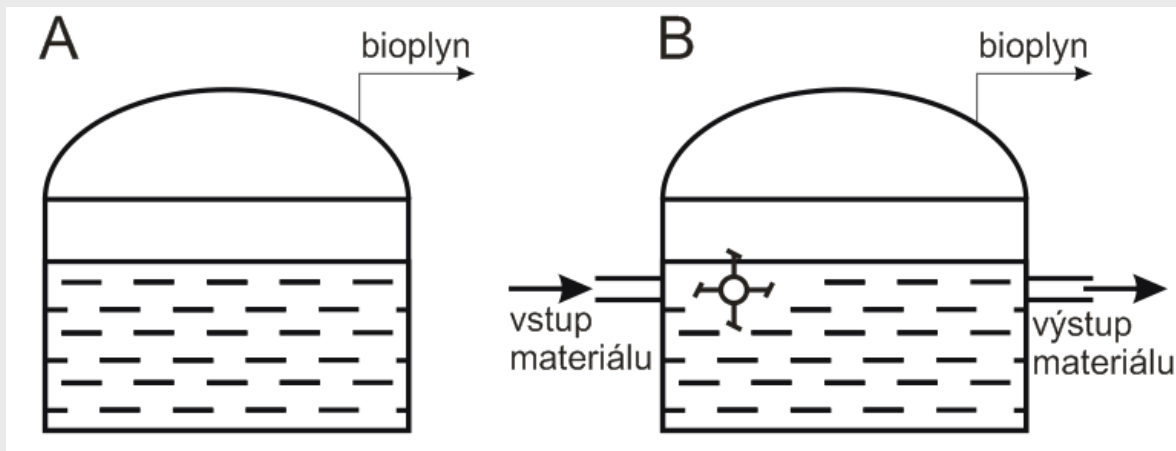

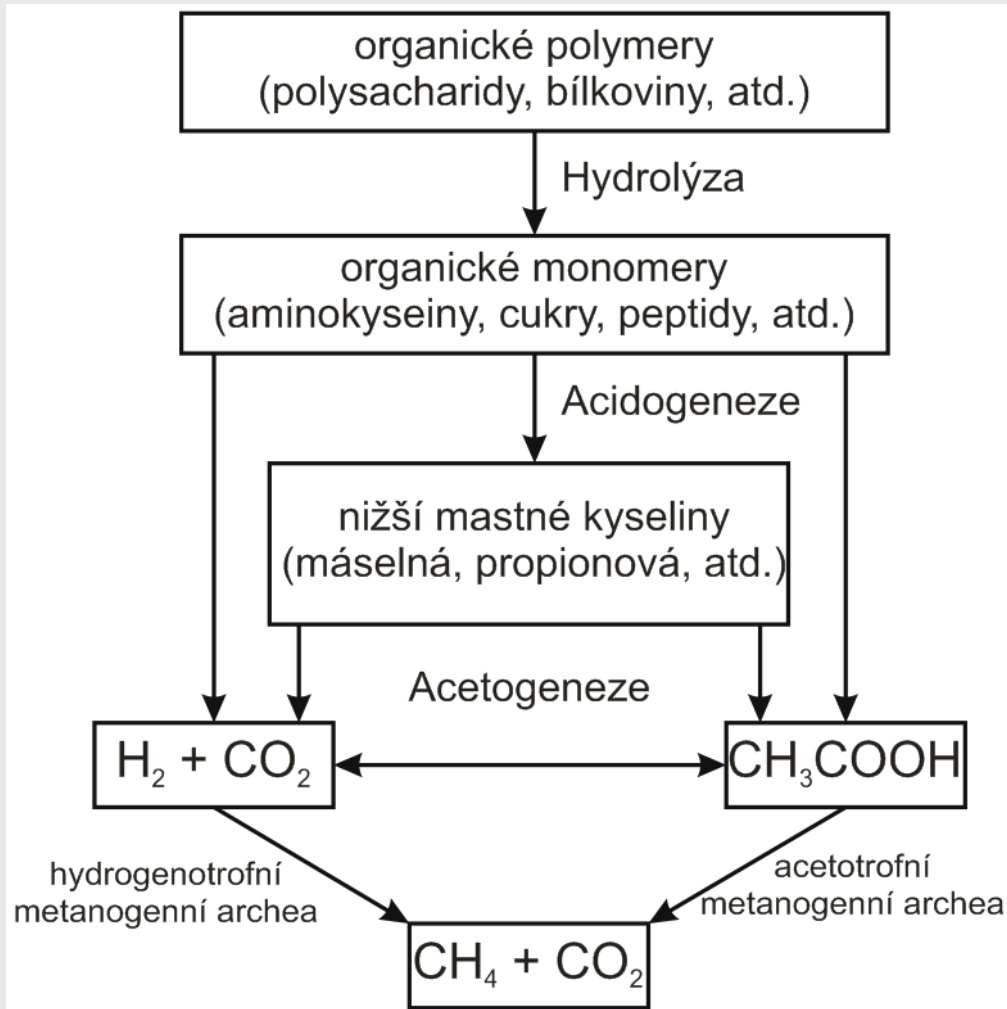
Dělení bioplynových stanic

Podle způsobu dávkování vstupního materiálu do fermentoru

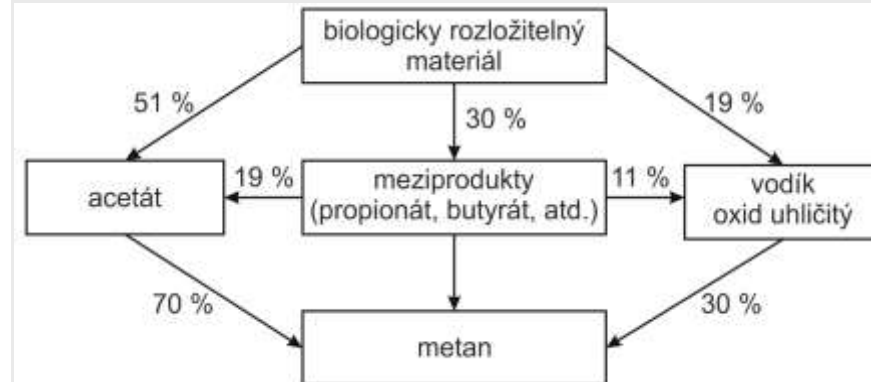
- diskontinuální dávkování (A),
- kontinuální dávkování (B),

Anaerobní proces - průběh

Koloběh uhlíku

Rozdělení mikroorganismů podle látkové výměny

Typ látkové výměny	Zdroje energie	Donor elektronů/vodíku	Zdroje uhlíku	Organizmy
Chemoorganoheterotrofní	organické sloučeniny	organické sloučeniny, např. $C_6H_{12}O_6$, C_2H_5OH , CH_3OH	organické sloučeniny	živočiškové, houby, většina bakterií
Chemoorganoautotrofní		organické sloučeniny, např. CH_3COOH , CH_3OH , $HCOOH$	CO_2	metanogenní archea
Chemolithoheterotrofní	anorganické sloučeniny	anorganické sloučeniny a molekuly, např. H_2	organické sloučeniny	H_2 oxidující bakterie, metanogenní archea
Chemolithoautotrofní		anorganické sloučeniny a molekuly, např. NH_4^+ , NO_2^- , S^{2-} , H_2S , H_2	CO_2	nitrifikační a sulfurikační bakterie, H_2 oxidující bakterie, metanogenní archea
Fotoorganoheterotrofní	světelné záření	organické sloučeniny	organické sloučeniny	zelené a purpurové bakterie
Fotoorganoautotrofní		organické sloučeniny	CO_2	zelené a purpurové bakterie
Fotolithoheterotrofní	světelné záření	anorganické sloučeniny a molekuly, např. H_2S , S	organické sloučeniny	bakterie (purpurové, sírné), některé řasy
Fotolithoautotrofní		anorganické sloučeniny a molekuly, např. H_2O , H_2S , H_2S	CO_2	rostliny, řasy, sinice, některé bakterie

Metanogenní archea

Striktně anaerobní

Dlouhý generační interval 5-16 dnů

Sensitivní na pH, optimum 6,8 – 7,5

Zpracovávají pouze:

Kyselinu octovou, oxid uhličitý a vodík

70 % metanu vzniká z kyseliny octové

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Parametr	hydrolýza/acidogeneze	acetogeneze/metanogeneze
Teplota [°C]	25 – 35	Mezofilní 30 – 45 Termofilní 50 – 60
pH [-]	5,2 – 6,3	6,7 – 7,5
C:N [-]	10 – 45	20 – 30
Redox potenciál [mV]	+400 až -300	< -250
Požadovaný C:N:P:S [-]	500:15:5:3	600:15:5:3
Stopové prvky	nevyžadovány	Ni, Co, Mo, Se

Parametry ovlivňující průběh fermentace

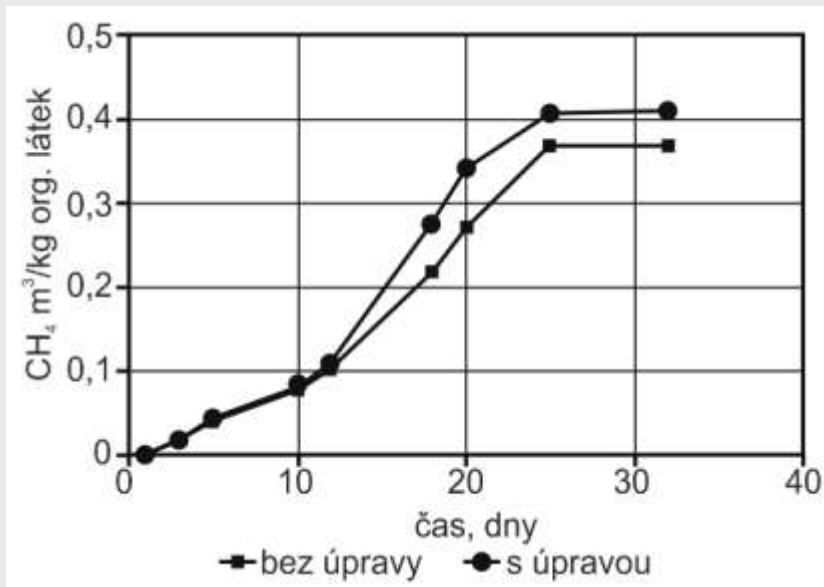
Koncentrace mikroorganismů

Anaerobní mikroorganismus	Generační doba
Acidogenní bakterie	
<i>Bacteroides</i>	< 24 hodin
<i>Clostridia</i>	24 – 36 hodin
Acetogenní bakterie	80 – 90 hodin
Metanogenní archea	
<i>Methanosarcina barkeri</i>	5 – 16 dnů
<i>Methanococcus</i>	10 dnů

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Velikost částic

- částice > 20 mm hůře zpracovatelné, nižší povrch,
- částice menší než 8 mm,

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Obsah sušiny

tekutá fermentace (5 % – 15 %)

netekutá fermentace (25 % – 35 %)

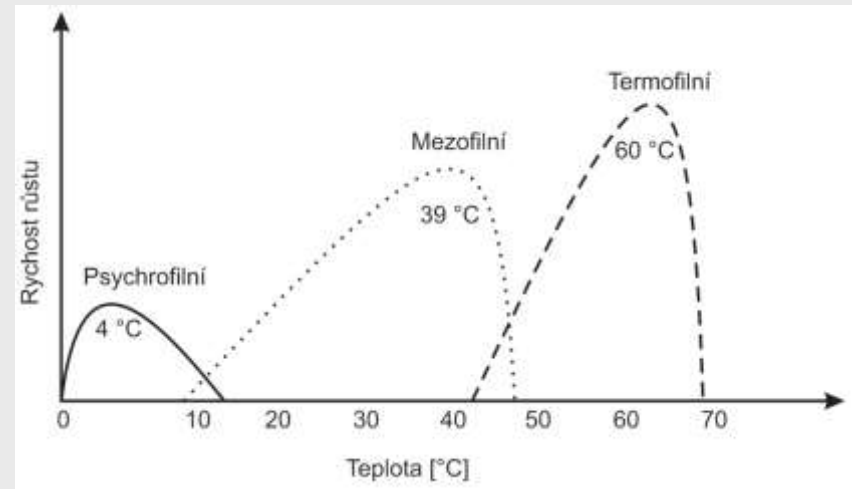
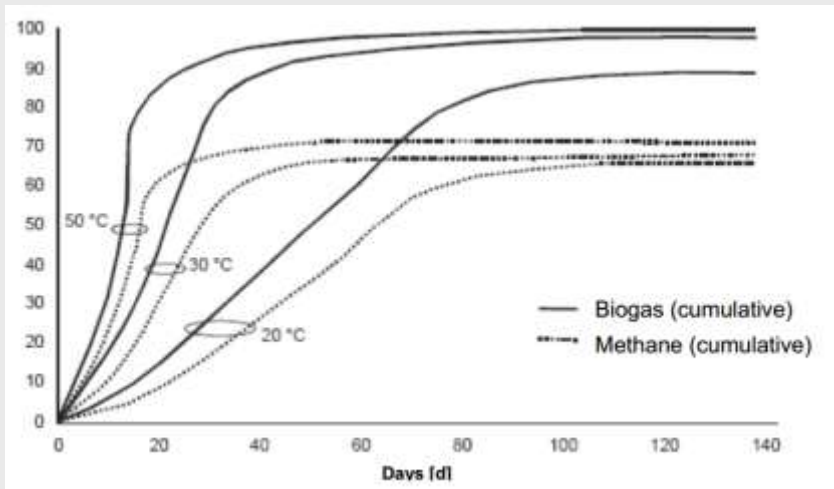
Parametry ovlivňující průběh fermentace

Teplota ve fermentoru

psychrofilní, v rozpětí teplot od 5 °C do 25 °C,

mezofilní, v rozpětí teplot od 30 °C do 45 °C,

termofilní, v rozpětí teplot od 50 °C do 60 °C.

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Hodnota pH

nejlepší indikátor stability procesu,

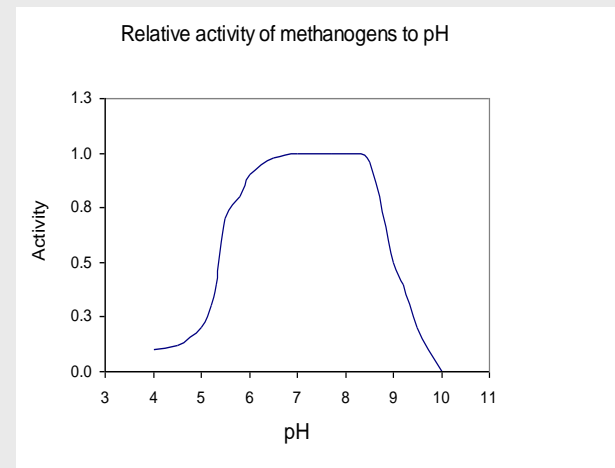
různé fáze procesu = různé pH,

citlivé zejména metanogenní archea, snížení pod pH 5 = kolaps,

pH je funkcí koncentrace těkavých mastných kyselin,

hydrogenuhličitánů a alkality systému,

Optimum pH = 6,5 – 7,5

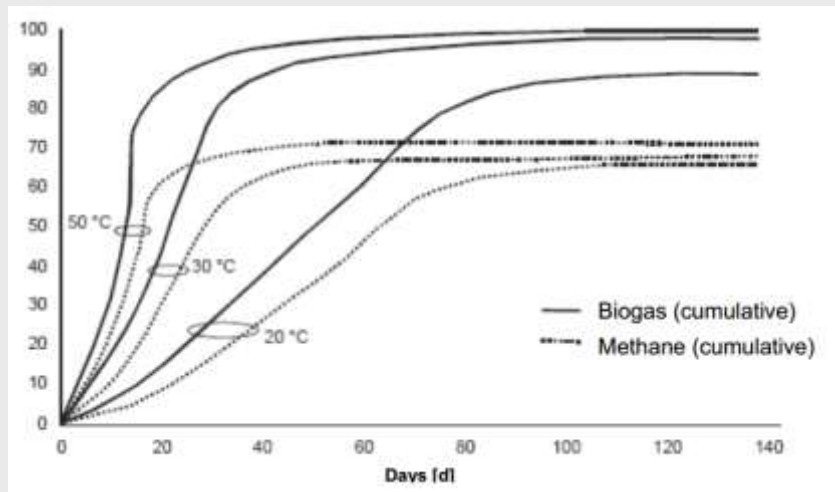
Parametry ovlivňující průběh fermentace

Zatížení fermentoru organickými látkami

0,5 – 3 kg organické sušiny na 1 m³ objemu fermentoru

Doba zdržení

vliv na rozklad organické hmoty a produkci bioplynu,

$$\tau = \frac{V}{Q} [s]$$

- τ - doba zdržení [s]
- V - objem reaktoru [m³]
- Q - průtok fermentorem [m³·s⁻¹]

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Míchání

- eliminace tvorby sedimentu ve fermentoru,
- eliminace teplotní stratifikace ve fermentoru,
- udržování chemické a fyzikální jednotnosti ve fermentoru,
- rychlé rozptýlení metabolických meziproduktů vznikajících během rozkladu vstupních materiálů,
- rychlé rozptýlení všech toxických látek ve fermentoru (minimalizace toxicity)

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Obsah živin

Energeticky bohaté materiály – sacharidy, tuky, bílkoviny,

Málo živin = malá produkce CH_4

Mnoho živin = zhroucení systému

$\text{C} : \text{N} : \text{P} : \text{S} = 600 : 15 : 5 : 3$

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Obsah stopových prvků

- identifikátor koncentrace NMK 3 – 5 g·m⁻³,
- potřebné zejména pro metanogenní archea,
- Fe, Ni, Co, Cu, Mo, Se a W,
- absence relevantních dat,

- železo 1 mg·m⁻³ a den, pro kobalt 100 mg·m⁻³ a den, pro nikel 200 mg·m⁻³ a den

Málo živin = malá produkce CH₄

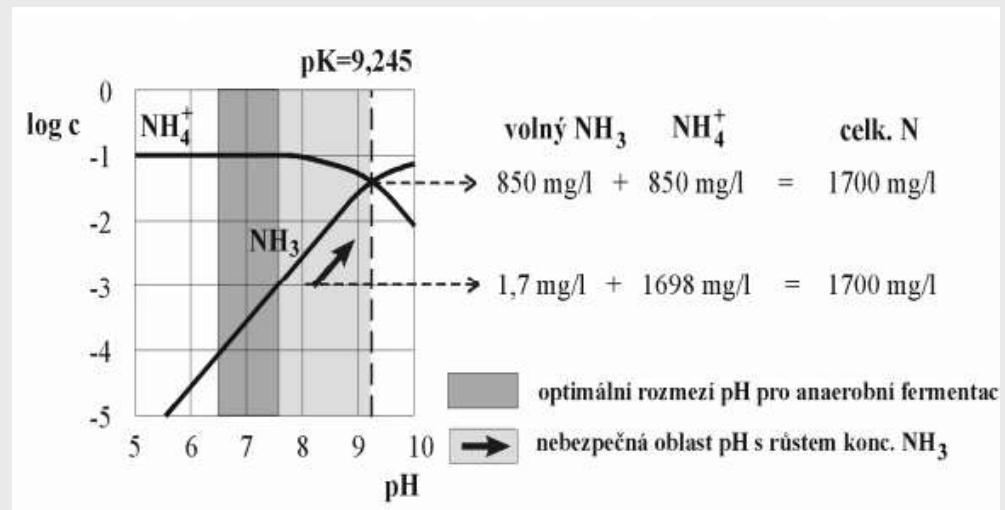
Mnoho živin = zhroucení systému

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Obsah dusíku

- přítomen zejména v proteinech,
- vzniká amoniakální dusík,

V závislosti na pH může dojít k tvorbě nedisociované formy

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Inhibitory fermentace

- mastné kyseliny,
- sulfidy, ionty alkalických kovů (Na, K, Mg, Ca a Al),
- těžké kovy, organické látky,
- desinfekční přípravky, antibiotika,
- insekticidy a herbicidy.

Anaerobní proces je adaptabilní a velmi rezistentní vůči inhibičním látkám, a to i ke koncentracím, které jsou toxické v jiných procesech

Parametry ovlivňující průběh fermentace

Chyby při dávkování substrátu

- dávkování anorganických materiálů,
- fyzikálně chemické vlastnosti,
- adaptace,

Monitorované parametry procesu anaerobní fermentace

Kontinuálně

pH

teplota v reaktoru

tlak v reaktoru

kvantita bioplynu

kvalita bioplynu (CH_4 , CO_2 , H_2S , O_2 , H_2)

doba činnosti míchadel, kogenerační jednotky

množství vstupních a výstupních surovin

Monitorované parametry procesu anaerobní fermentace

Diskontinuálně

	Jednotka	Zelená	Žlutá	Červená
pH	[-]	7,5 – 8,1	7,1 – 7,5	< 7,1; > 8,1
Sušina	[%]	3 – 9	< 3	> 9
Org. sušina	[%]	2,4 – 5,5	< 2,4; 5,5 – 6,5	> 6,5
TKN	[g/l]	< 6	> 6	-
NH4-N	[g/l]	< 5	> 5	-
UAN *	[mg/l]	< 600	600 – 800	> 800
Kys. octová	[mg/l]	0 – 1.000	1.000 – 3.000	> 3.000
Kys. propionová	[mg/l]	0 – 250	250 – 1.000	> 1.000
VFA suma	[g/l]	0 – 1.500	1.500 – 4.500	> 4.500
UFA suma **	[mg _{HAc} /l]	0 – 2,5	2,5 – 20	> 20

FOS/TAC ratios	Background	Measure
>0.6	Highly excessive biomass input	Stop adding biomass
0.5–0.6	Excessive biomass input	Add less biomass
0.4–0.5	Plant is heavily loaded	Monitor the plant more closely
0.3–0.4	Biogas production at a maximum	Keep biomass input constant
0.2–0.3	Biomass input is too low	Slowly increase the biomass input
<0.2	Biomass input is far too low	Rapidly increase the biomass input

VFA – Volatile Fatty Acids

UFA - undissociated Volatile Fatty Acids

TKN - Total Kjeldahl Nitrogen

UAN - undissociated Anorganic Nitrogen

FOS - těkavé organické kyseliny

TAC - celkový anorganický dusík

Monitorované parametry procesu anaerobní fermentace

FOS/TAC

Hodnota FOS (prchavé organické kyseliny)

- celkové množství všech kyselin obsažených ve vzorku,

Hodnota TAC (celkový anorganický uhlík),

- nazývaná pufrační kapacita,

- zahrnuje všechny pufrační látky (uhličitany, fosfáty a sloučeniny amoniaku)

Monitorované parametry procesu anaerobní fermentace

FOS/TAC

Hodnota FOS (prchavé organické kyseliny)

- celkové množství všech kyselin obsažených ve vzorku,

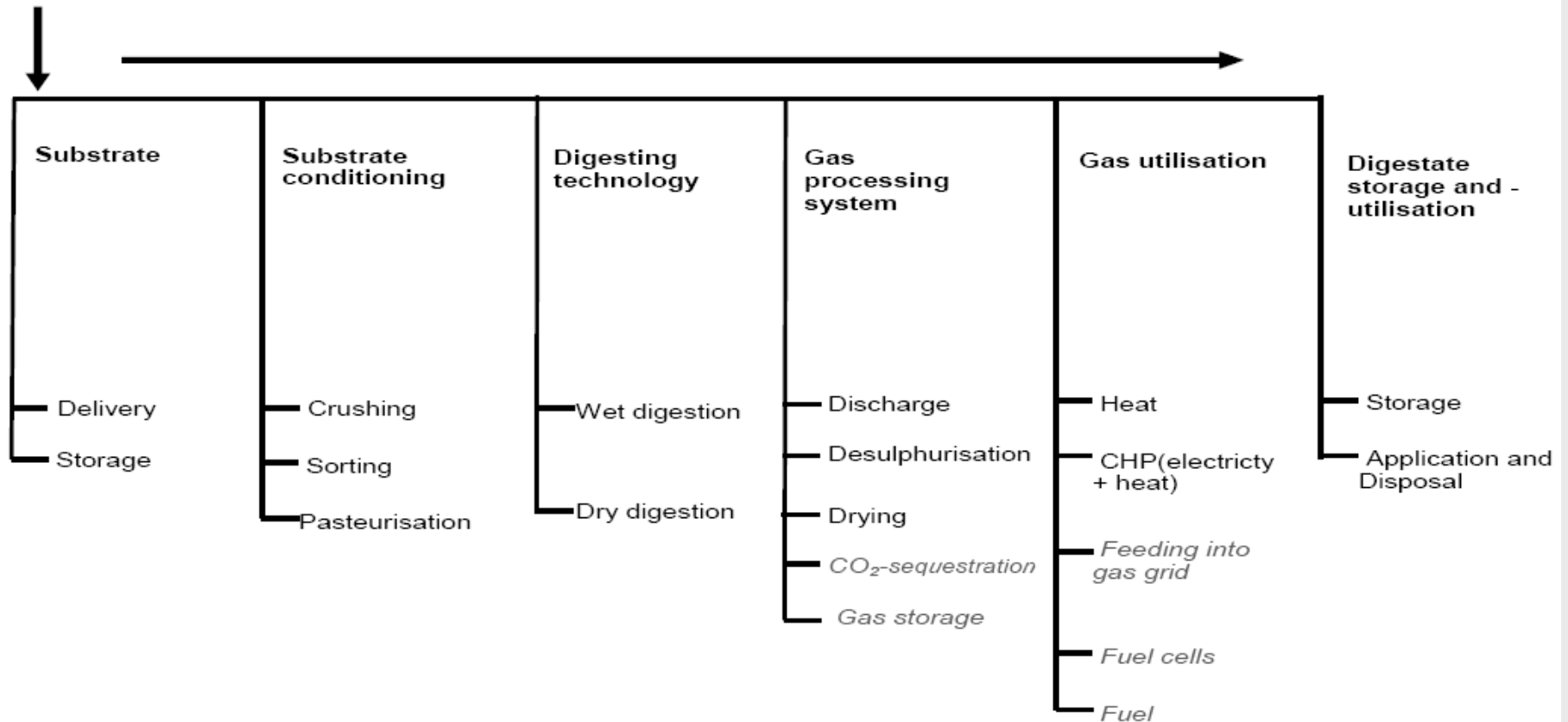
Hodnota TAC (celkový anorganický uhlík),

- nazývaná pufrační kapacita,

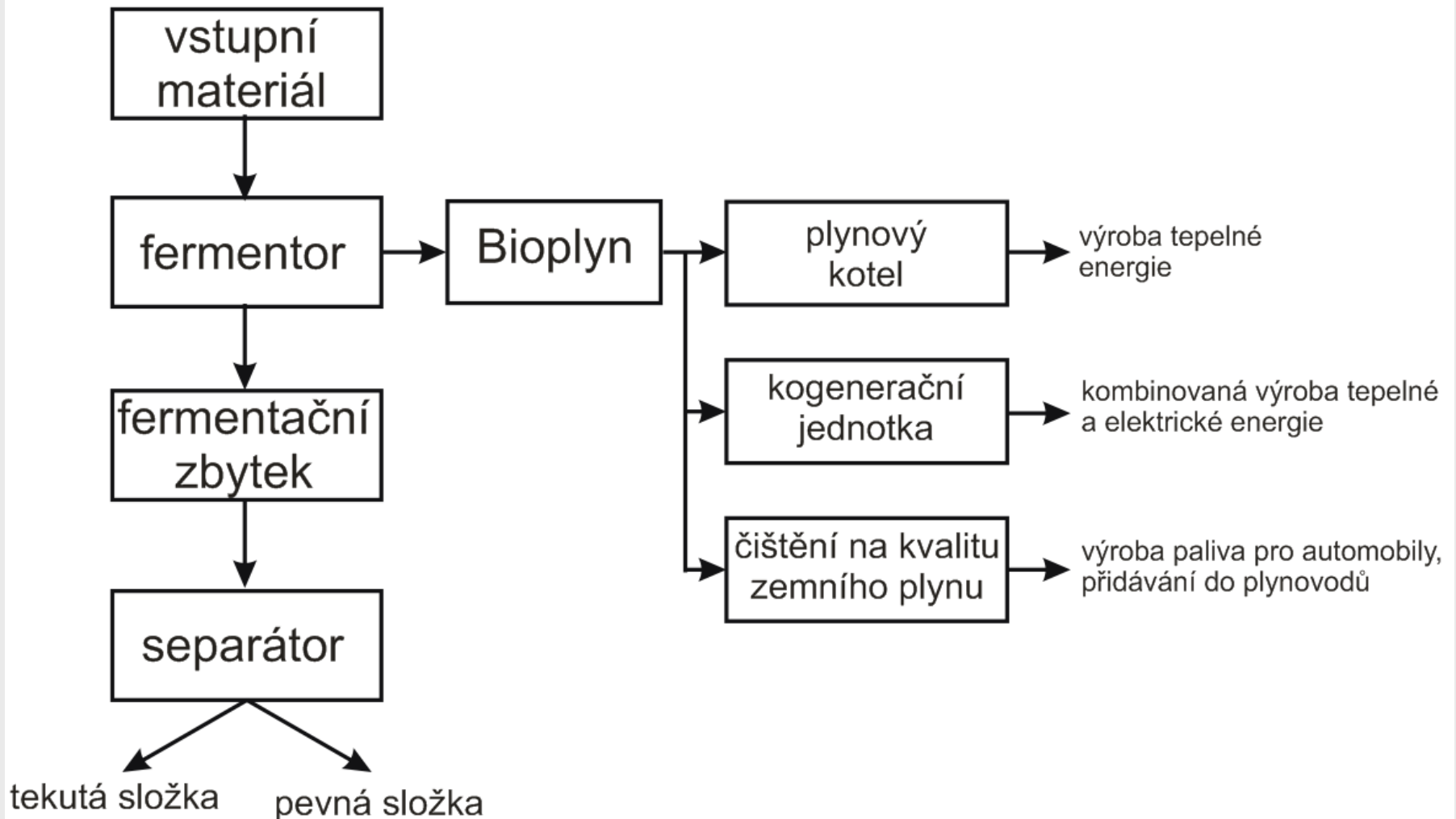
- zahrnuje všechny pufrační látky (uhličitany, fosfáty a sloučeniny amoniaku)

Procesní kroky bioplynová stanice

Feedstock substrates

Blokové schéma bioplynové stanice

Sklizeň cíleně pěstovaných plodin

Skladování vstupních surovin – silážní žlaby

Dovoz čerstvé hmoty, rozvrstvování

Skladování vstupních surovin – silážní žlaby

Plnění a hutnění

Skladování vstupních surovin – silážní žlaby

Hutnění

Shrnovač siláže

Výška vrstvy při hutnění: 25 až 30 cm

Doporučená udusání:

při 28 % sušiny 230 kg/m³

při 33 % sušiny 250 kg/m³

Pěchovací válce

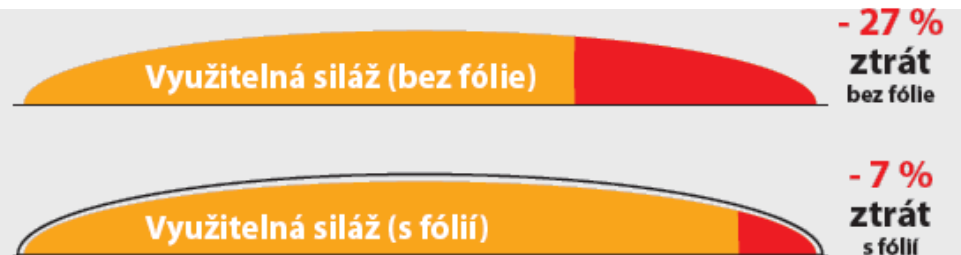

Skladování vstupních surovin – silážní žlaby

Zakrytí žlabu

- poetylenová fólie
- šířka, 6-18 m
- délka, 20 - 300 m

Skladování vstupních surovin – silážní žlaby

Odběr siláže

Skladování vstupních surovin – silážní vaky

Vícevrstvý polyetylen

Průměry vaků

1,2 - 2,0m - pro uskladnění drceného zrna

2,4 - 3,0m - většinou pro travní senáže, kukuřičné siláže

3,6 m - převážně pro kukuřičnou siláž

Skladování vstupních surovin – silážní vaky

Tloušťky vaků:

180 a 200 μm - pro malé průměry

225 μm - travní senáže

240 a 250 μm - kukuřičné siláže, mláta, cukrovarské řízky

Délky vaků

45 – 100 metrů

Skladování vstupních surovin – silážní vaky

Plnění

Skladování vstupních surovin – silážní vaky

Uzavírání

Skladování vstupních surovin – silážní vaky

Odběr

Skladování vstupních surovin – tekuté vstupy

Nádrže

Příjem vstupních surovin – odpady

Třídění a separace rizikových materiálů

Pasterace, 70 °C, 60 min (gastroodpady)

Hygienizace, 133 °C, 0,3 MPa, 30 min, (VŽP)

Příprava vstupních surovin

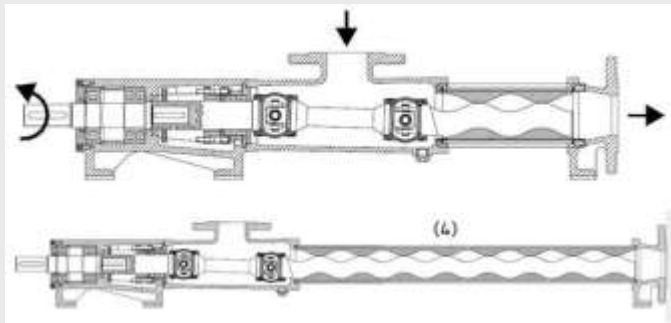
Homogenizace

Dávkování vstupních surovin

Čerpatelné substráty

- odstředivá čerpadla,
- čerpadla jiných principů,

www.cerpadlo-čerpadla.cz

Dávkování vstupních surovin

Čerpatelné substráty

- často spojeno se změnou velikosti materiálu.

Dávkování vstupních surovin

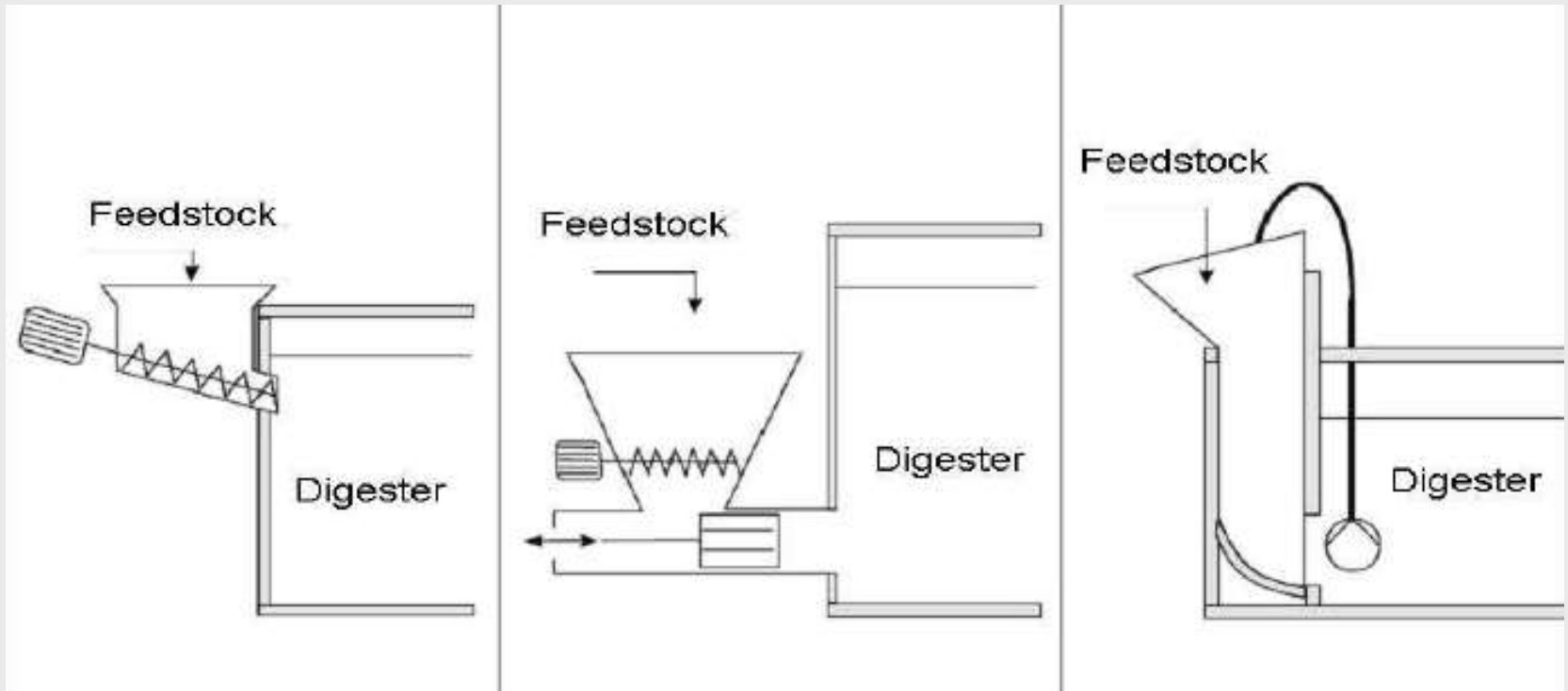
Nečerpatelné substráty

Dávkování vstupních surovin

Způsoby dávkování tekutá fermentace

Dávkování vstupních surovin

Způsoby dávkování netekutá fermentace

Fermentory – tekutá fermentace

Fermentory – tekutá fermentace

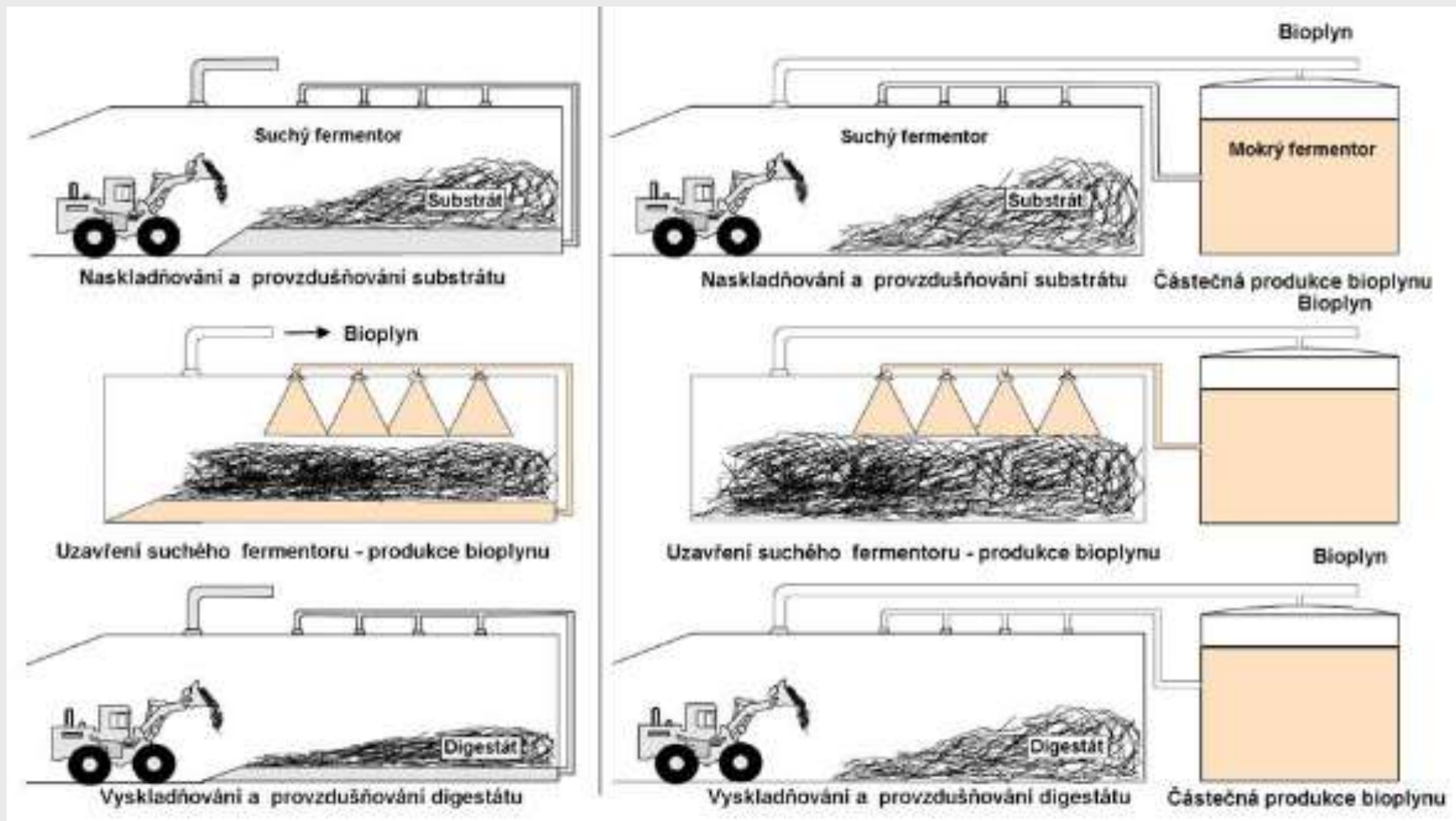

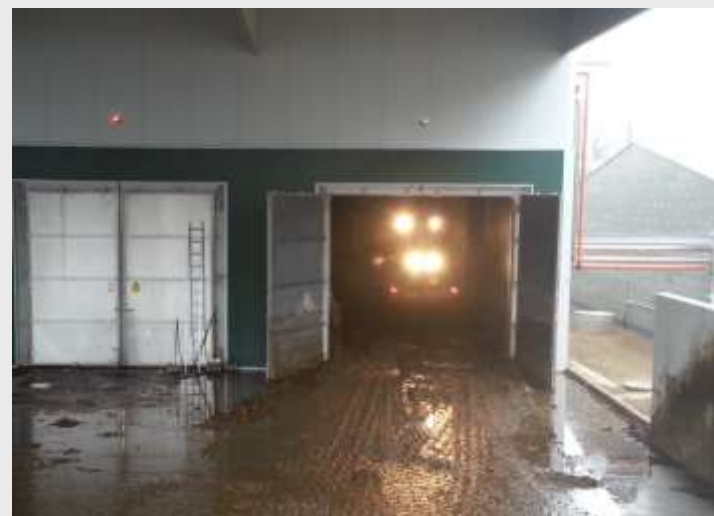
Fermentory – tekutá fermentace

Fermentory – netekutá fermentace

Fermentory – netekutá fermentace

Ohřev substrátu ve fermentoru

Míchání fermentoru

Mechanicky, pneumaticky, hydraulicky

Ovlivňuje použitou sušinu ve fermentoru

Různé intervaly (3 x 3,5min za hodinu)

Sledování příkonu míchadel

Podle typu míchadel možnost zpracovat materiály s vysokou sušinou nebo dlouhými vlákny (senáž, GPS)

Míchání fermentoru

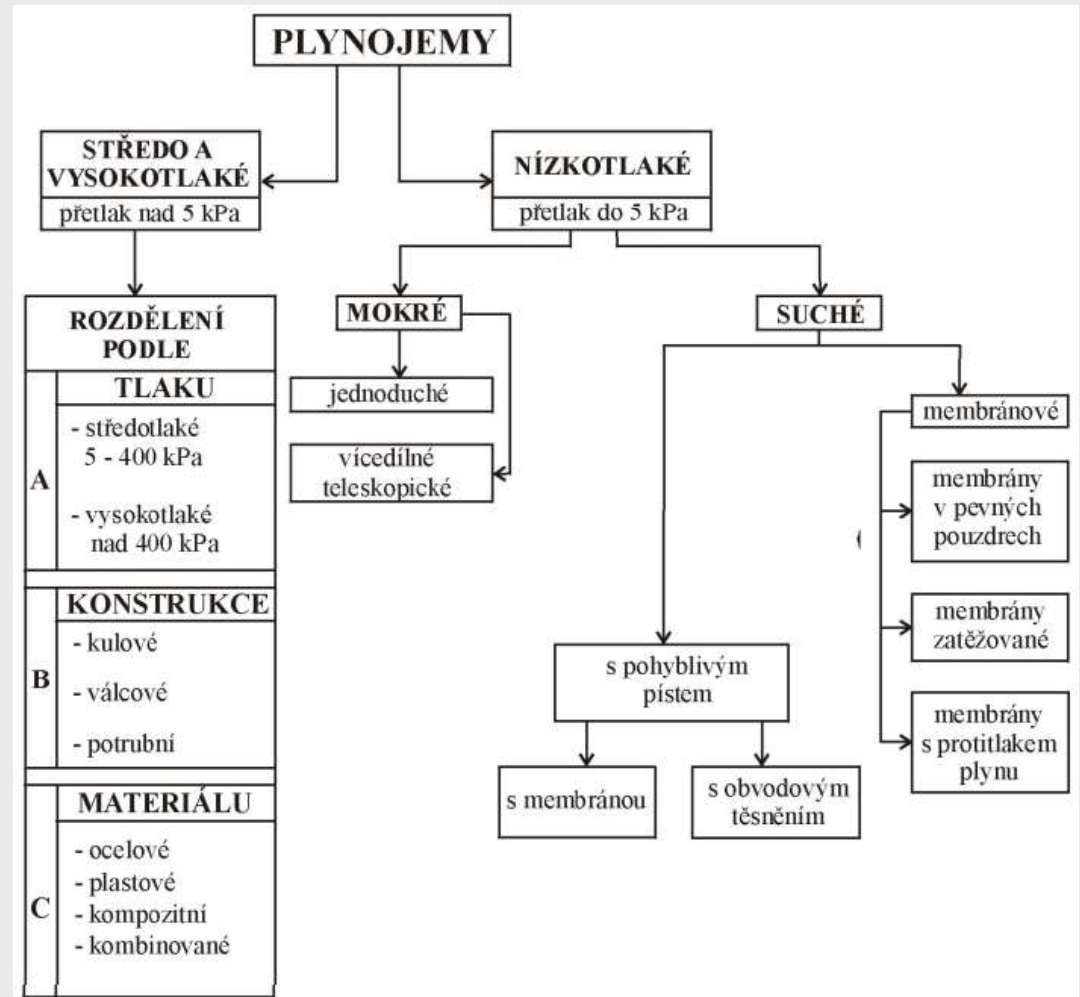

Míchání fermentoru

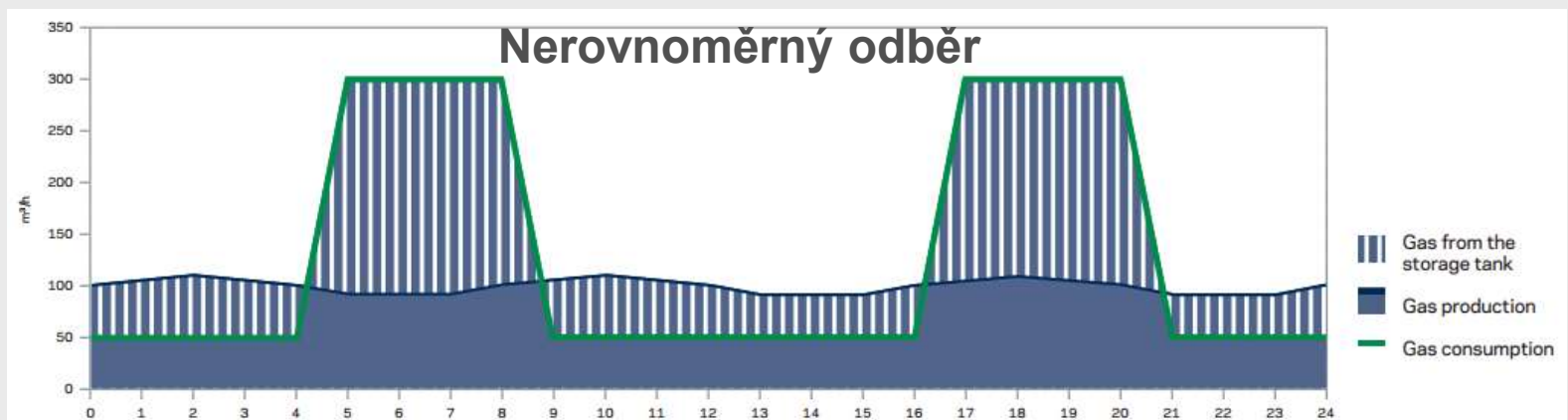
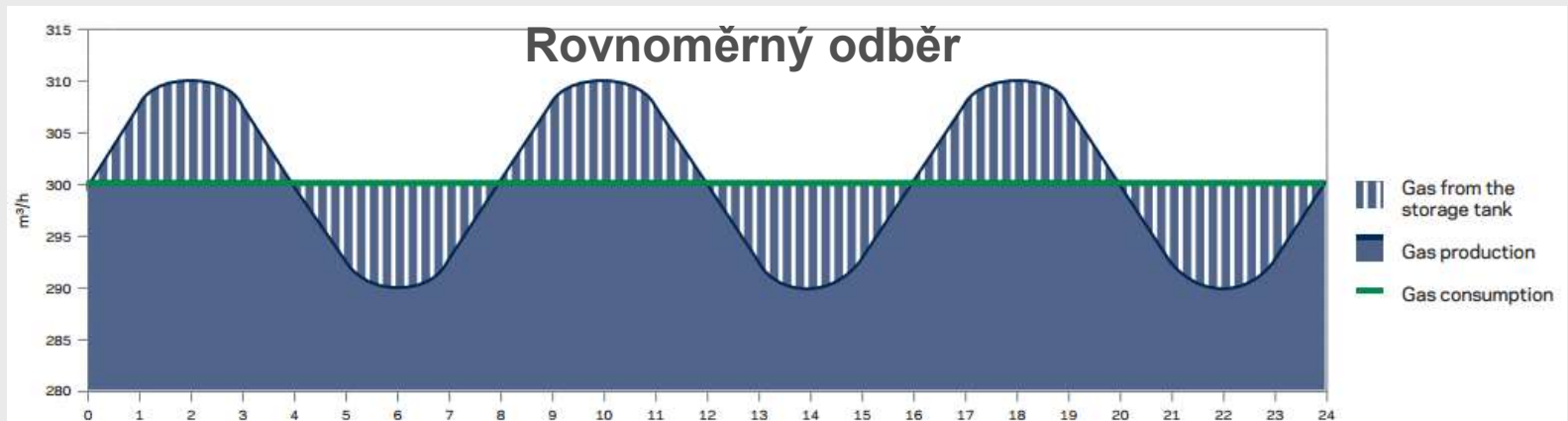

Plynojemy

Integrované
Samostatné

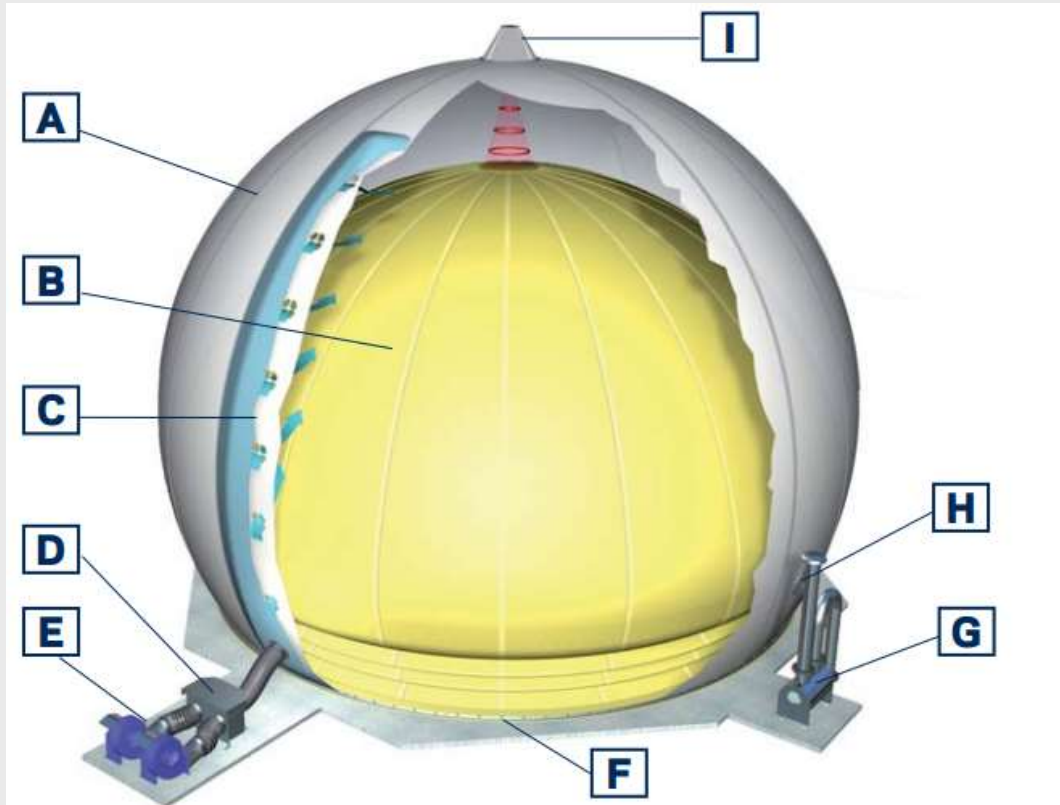

Plynojemy

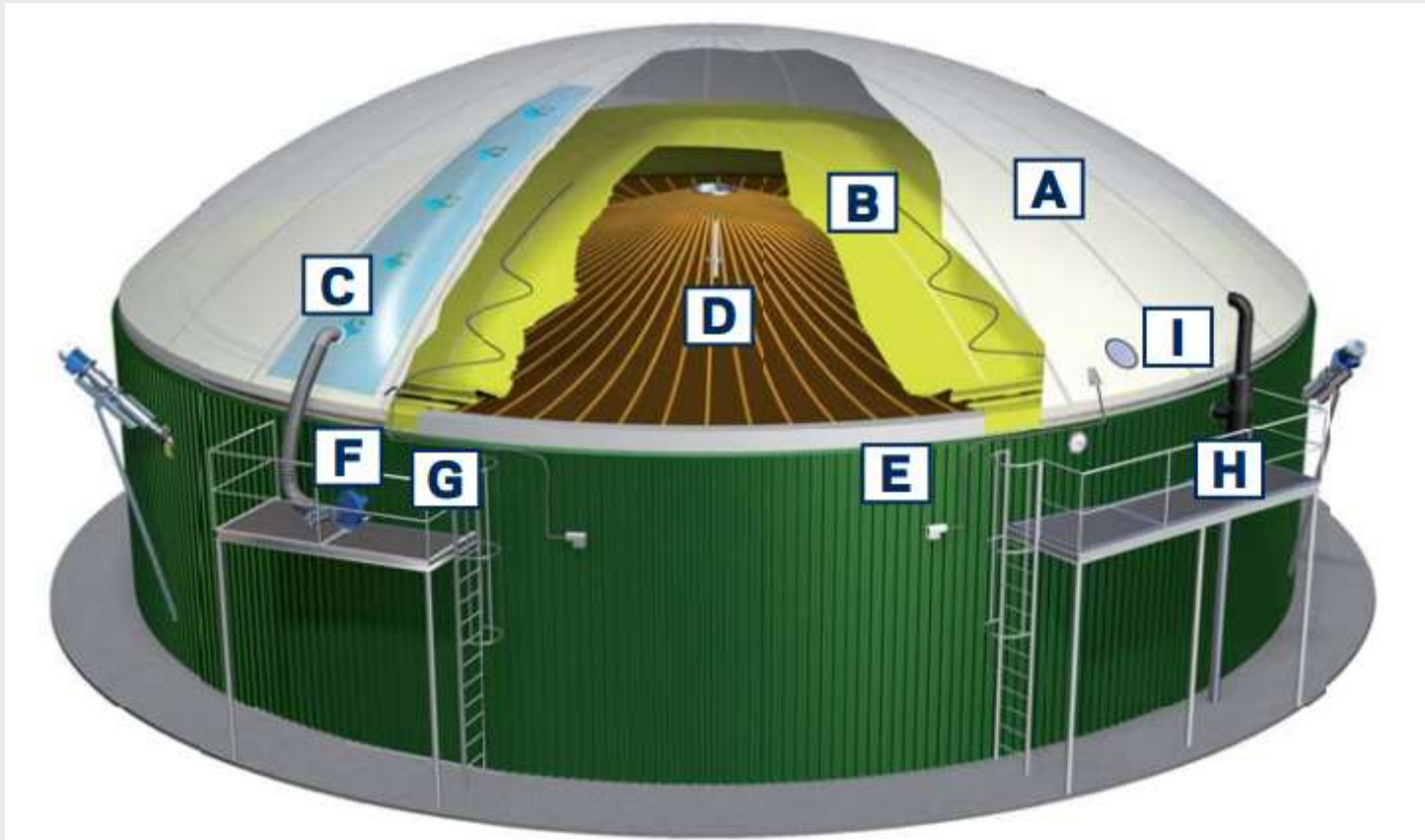
Plynojem - samostatný

- A** Outer membrane **B** Inner membrane **C** Air Flow System **D** Air maintenance valve
E Support air blower **F** Anchor ring **G** Safety valve **H** Inspection window
I Level meter

Plynojem - integrovaný

A Outer membrane **B** Inner membrane **C** Air Flow System **D** Brace system **E** Anchor ring
F Air maintenance valve **G** Support air blower **H** Safety valve **I** Inspection window

Plynojemy

Hořák zbytkového bioplynu

slouží ke spalování odpadových plynů, nebo plynů přebytečných při odstávce kogeneračních jednotek.

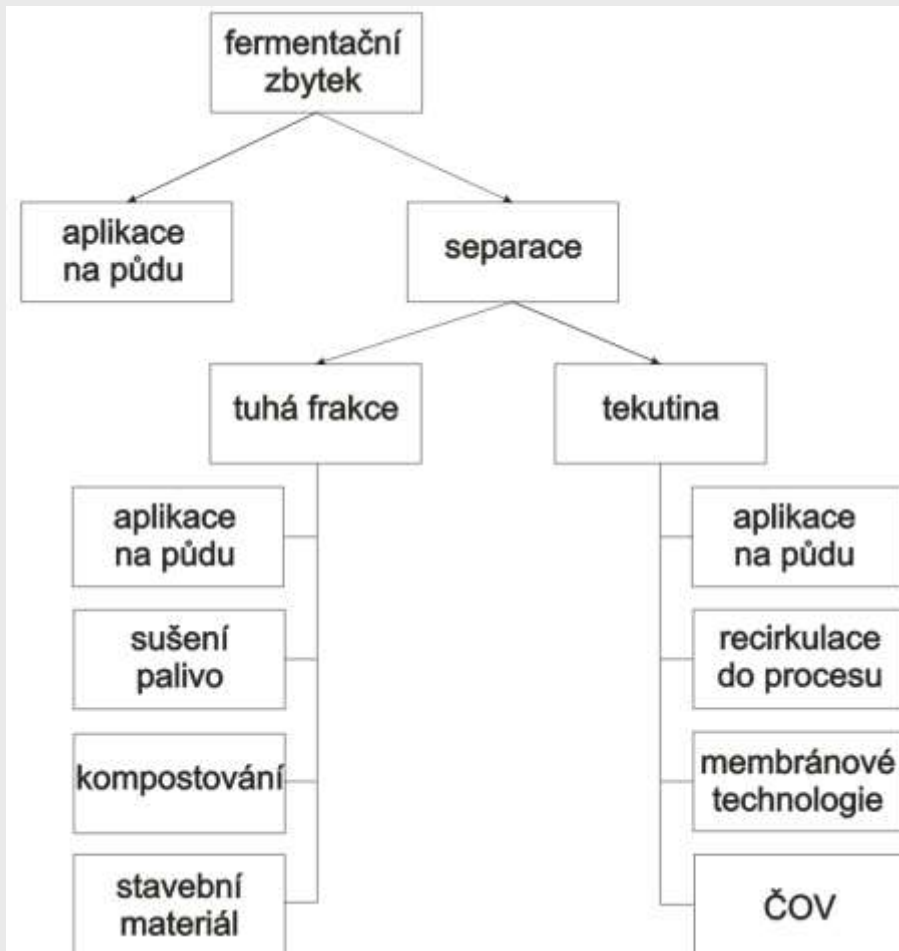

Výstupní produkty bioplynové stanice

- bioplyn,
- fermentační zbytek,

Fermentační zbytek

Fermentační zbytek

Základní vlastnosti

pH	sušina	Těkavé látky	Vodivost	BSK	CHSK
[-]	[%]	[%]	[$\mu\text{S}\cdot\text{cm}^{-1}$]	[$\text{mg}\cdot\text{dm}^{-3}$]	[$\text{mg}\cdot\text{dm}^{-3}$]
7,6–8,8	2,7–9,3	68,3–73,2	5477– 82040	1880–23600	34000–170000

Sušina a obsah NPK

Metoda separace	Tuhá část fermentačního zbytku				Tekutá část fermentačního zbytku			
	Sušina	Celkový dusík v sušině	Celkový fosfor v sušině	Celkový draslík v sušině	Sušina	Celkový dusík v sušině	Celkový fosfor v sušině	Celkový draslík v sušině
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Pásový lis	9,5	9,6	0,4	1,6	3,0	7,7	1,3	2,0
Šnekový lis	14,0	9,9	0,4	0,9	3,3	6,3	1,1	0,7
Odstředivka	24,3	19,1	1,1	0,7	2,6	3,4	0,5	0,7

Fermentační zbytek

Požadavky na fermentační zbytek podle přílohy č. 3 vyhlášky 474/2000 Sb.

Typ	Označení typu	Minimální obsah živin	Součásti označující typ formy a rozpustnost živin	Hodnocené součásti a další požadavky	Složení, způsob výroby	Zvláštní ustanovení
18.1	organické hnojivo	25 % spalitelných látek	spalitelné látky	spalitelné látky v sušině hodnocené jako ztráta žiháním	Výhradně zestatkových krmiv a objemných krmiv anaerobní Fermentací	digestát (organické hnojivo vzniklé anaerobní fermentací při výrobě bioplynu)
		0,6 % N	celkový dusík	Dusík hodnocený jako celkový dusík v sušině		

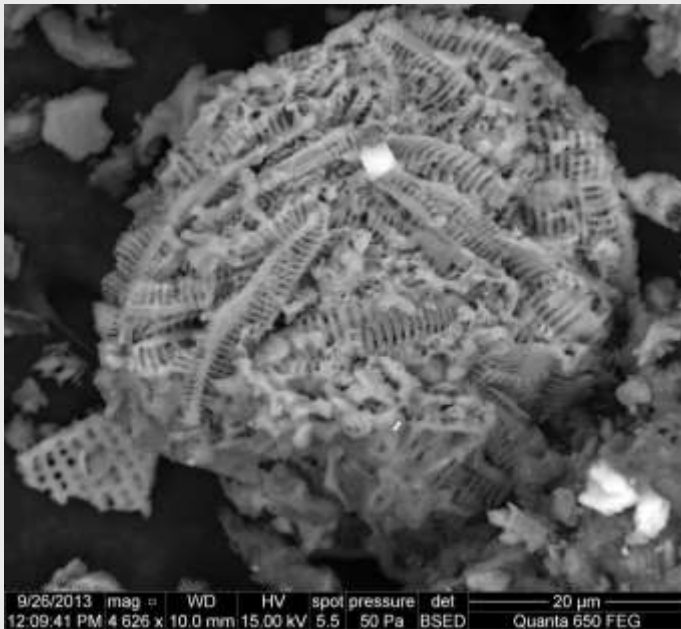
Fermentační zbytek

Limitní obsahy rizikových prvků ve fermentačním zbytku podle přílohy č. 1 vyhlášky 474/2000 Sb.

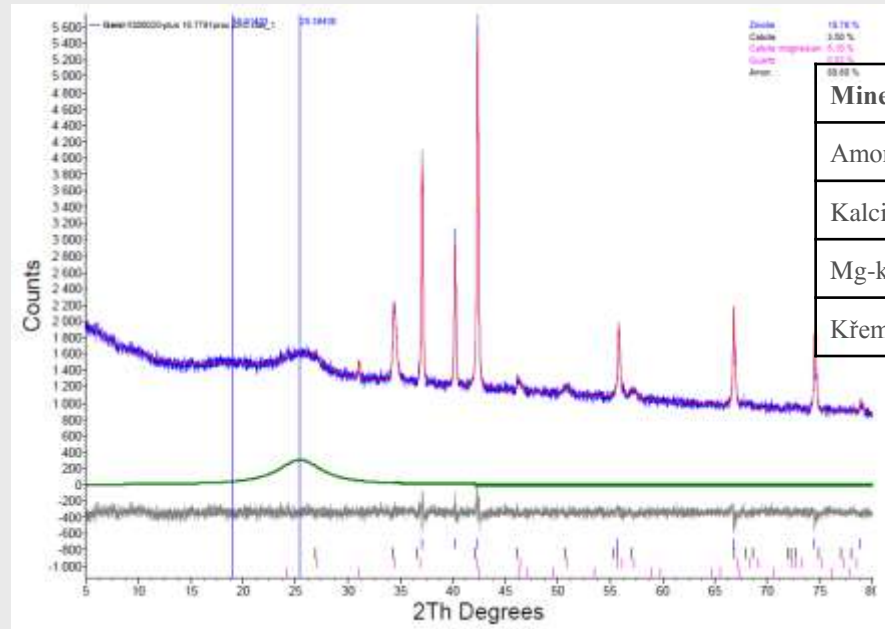
	Cd	Pb	Hg	As	Cr	Cu	Mo	Ni	Zn
sušina > 13 %	2	100	1	20	100	150	20	50	600
sušina < 13 %	2	100	1	20	100	250	20	50	1200

Poznámka: Maximální aplikační dávka 2 kg sušiny na 1 m² v průběhu 3 let.

Fermentační zbytek

Akumulace rozsivek (SiO_2) ve fermentačním zbytku

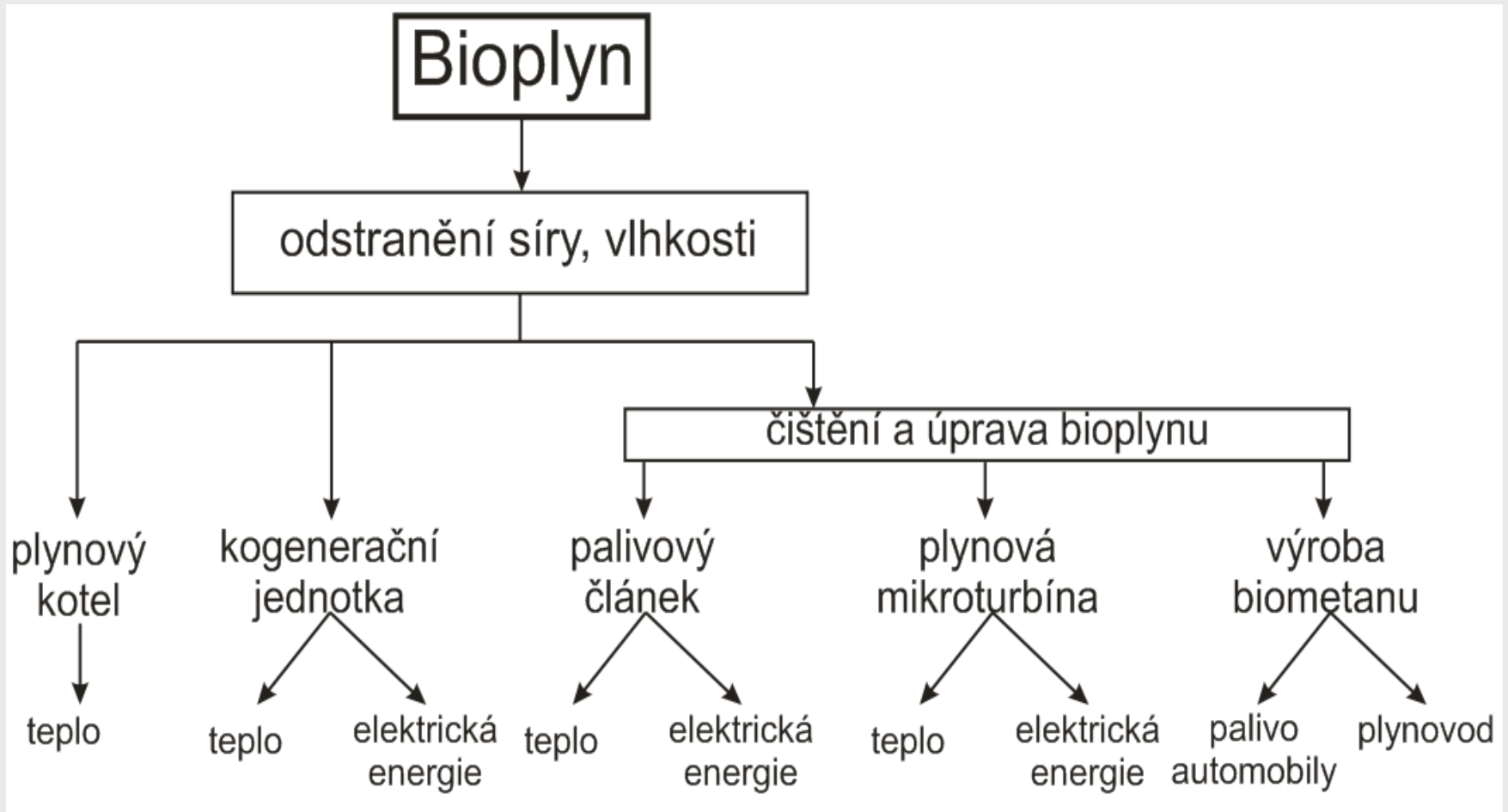

Minerál	Obsah
Amorfni podíl	90,34 %
Kalcit	3,92 %
Mg-kalcit	5,72 %
Křemen	0,02 %

rtgdifraktogram fermentačního zbytku

Bioplyn

Složení bioplynu

Hodnota	CH ₄	CO ₂	N ₂	O ₂	H ₂	H ₂ S	NH ₃	H ₂ O
Objemový podíl [%]	55-70	30-45	0-7	0-2	0-1	0-1	0-1	0-1
Výhřevnost [MJ/m ³]	35,8	-	-	-	10,8	22,8	18,5	-
Hranice zápalnosti [%]	5-15	-	-	-	4-80	4-45	-	-
Zápalná teplota [°C]	650-750	-	-	-	585	-	630	-
Měrná hmotnost [kg/m ³]	0,72	1,98	1,23	1,41	0,09	1,54	0,75	-

Vlastnosti bioplynu

Výhřevnost 1 Nm³ bioplynu 65 % CH₄

23,5 MJ/ Nm³

6,528 kWh/ Nm³

Z 1 Nm³ bioplynu vyrobíme:

2,2 kWh elektrické energie

3,54 kWh tepelné energie

Využití bioplynu

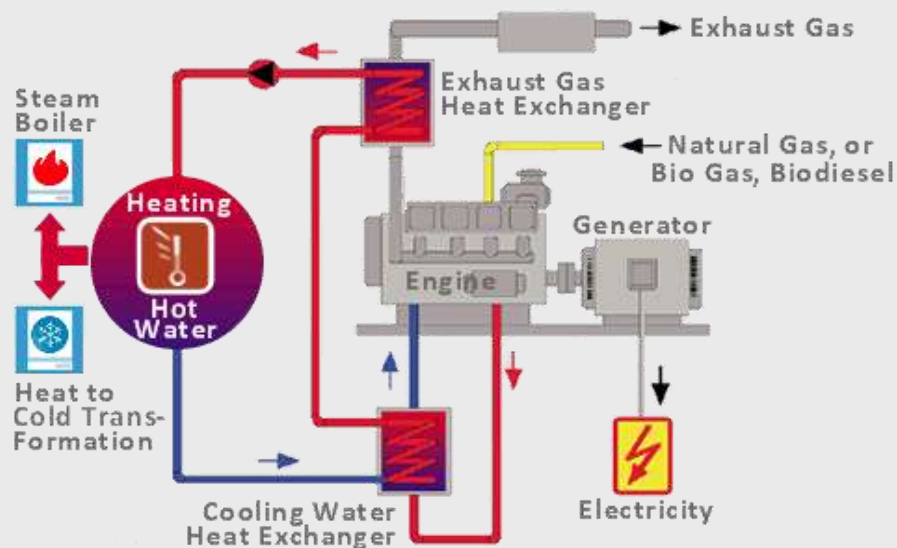
Kogenerace / trigenerace

Palivo pro motorová vozidla

Plynovody, rozvodná síť

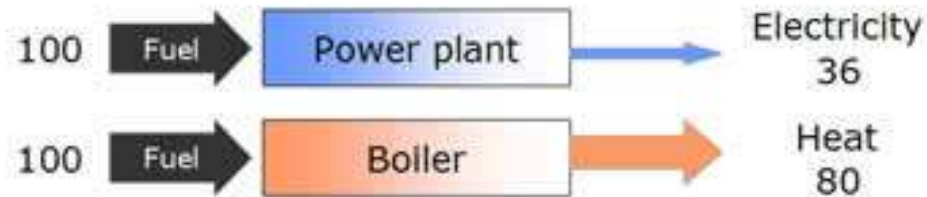
Kogenerační jednotky

- spalovací motory, zážehové i vznětové
- životnost 48 000 – 60 000 motohodin
- výměna oleje 2 000 motohodin

Kogenerační jednotky

Separate production of electricity and heat

Efficiency: $(36+80)/200=0,58$ or **58%**

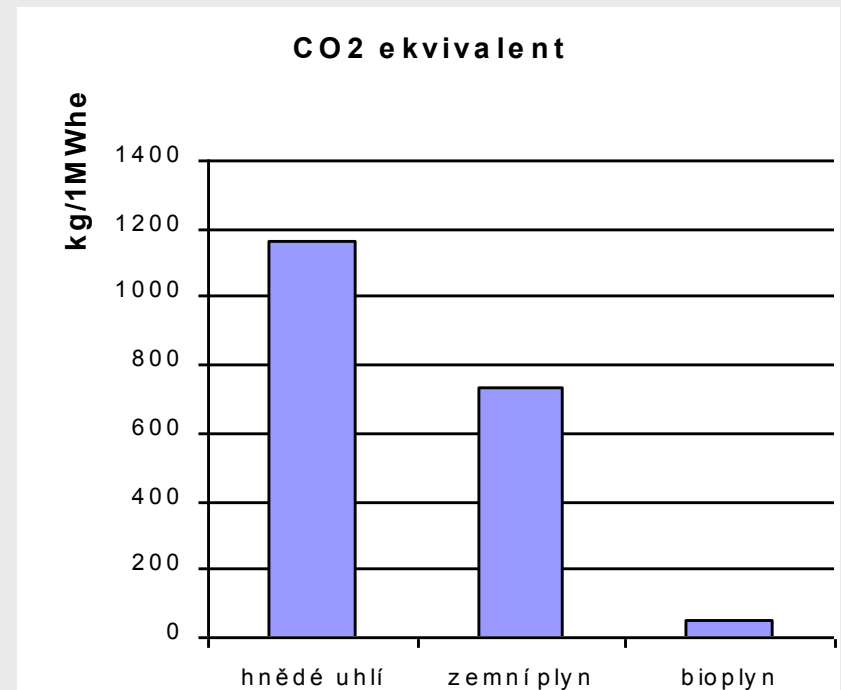
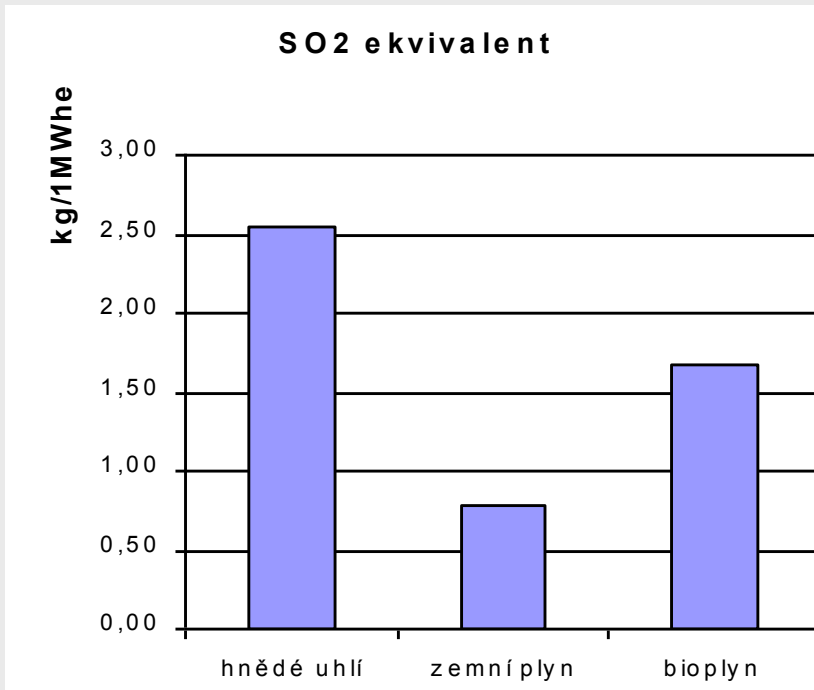
Cogeneration

Efficiency: $(30+55)/100=0,85$ or **85%**

Emise

Kogenerační jednotky

Motor	Elektrický výkon [kWe]	Tepelný výkon [kWt]		Motor	Elektrický výkon [kWe]	Tepelný výkon [kWt]
J312 - D225	527	539		J416 - B25	999	995
J312 - D25	637	682		J320 - C25	1067	1103
J316 - C225	703	743		J416 - B225	1189	1177
J316 - C25	835	920		J420 - B25	1487	1472
J412 - B25	889	883		J612 - F25	1822	1787
J320 - C25	999	1058				

Kogenerační jednotka

Typ KJ	MGJ 530
Motor	J312 - D225
Elektrický výkon	527 kWe
Tepelný výkon	539 kWt
účinnost elektrická	41,1 %
účinnost tepelná	42,0 %
účinnost celková	83,2 %
spotřeba bioplynu	260 Nm ³
koncentrace CH ₄	51 % _{obj}

Typ KJ	MGJ 530
Motor	J312 - D225
Elektrický výkon	999 kWe
Tepelný výkon	995 kWt
účinnost elektrická	42,0 %
účinnost tepelná	41,8 %
účinnost celková	83,7 %
spotřeba bioplynu	500 Nm ³
koncentrace CH ₄	51 % _{obj}

Kogenerační jednotka

Požadavky na bioplyn

Vlhkost, H_2S , SiO_2 , NH_3

Hlava válce poškození křemík

Píst poškození křemík

Kogenerační jednotka

Požadavky na bioplyn

Vlhkost, H_2S , SiO_2 , NH_3

Výměník tepla ve spalinové cestě

Kogenerační jednotka

Vliv H_2S

- koroze motoru (častější revize)
- poškození válců, svíček (častější výměna)
- vliv nízkého pH na olej (častější výměna)
- zanesení spalinových cest (zničení = výměna)
- zvýšení emisí síry (škodlivé pro prostředí)

Využití tepelné energie

Vlastní (technologická) spotřeba tepla na provoz

-10-40 %

Centrální zásobování teplem

Využití tepla v zemědělských areálech

- prozní budovy,

- chov ryb

Využití tepelné energie

Využití tepla v zemědělských areálech

- výstupní sušina 75-90%
- pásové sušárny

centrální zásobování teplem

- výstupní sušina 85-90%
- pásové sušárny

Využití tepelné energie

Sušení fermentačního zbytku

- výstupní sušina 85-90%
- pásové sušárny

Sušení produktů rostlinné výroby

- výstupní sušina 75-90%
- pásové sušárny

Využití tepelné energie

Temperování skleníků a využití CO₂

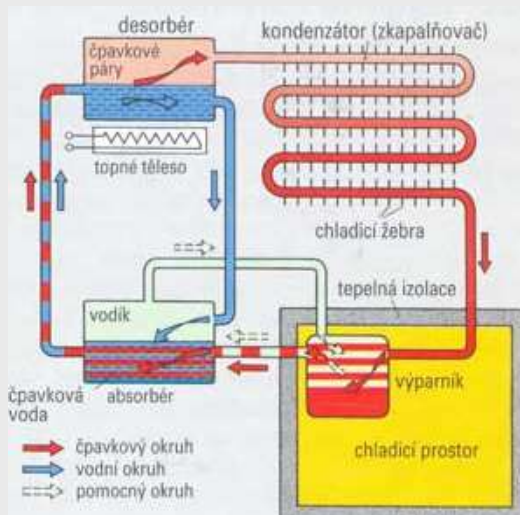
- tepelná energie pro temperaci,
- CO₂ jako zdroj uhlíku pro rostliny

Využití tepelné energie

Absorpční chlazení

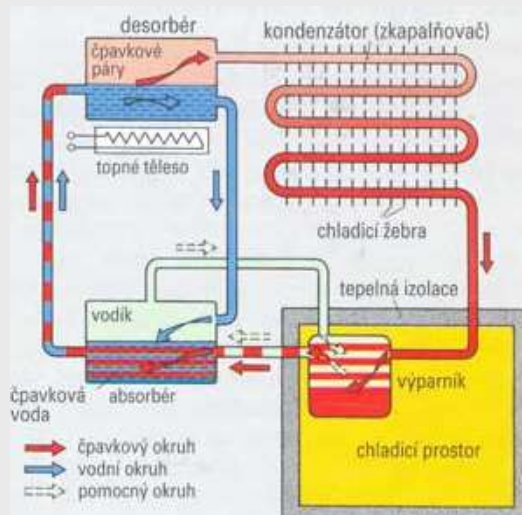
- fyzikální děj, rozpouští se plynná fáze v kapalině,
- pracovní látky **NH₃-voda**, **voda-LiBr**,

Využití tepelné energie

Generátor s ORC turbínou

- fyzikální děj, rozpouští se plynná fáze v kapalině,
- pracovní látky **NH₃-voda**, **voda-LiBr**,

Další využití bioplynu

Motorové palivo

- fyzikální děj, rozpouští se plynná fáze v kapalině,
- pracovní látky **NH₃-voda**, **voda-LiBr**,

Další využití bioplynu

Palivové články

- fyzikální děj, rozpouští se plynná fáze v kapalině,
- pracovní látky **NH₃-voda**, **voda-LiBr**,

Další využití bioplynu

Biometan

- fyzikální děj, rozpouští se plynná fáze v kapalině,
- pracovní látky NH_3 -voda, voda-LiBr,

Obvyklé řešení bioplynové stanice

Provozní část 1, Příjem vstupních materiálů a jejich zpracování

- 1 x Příjmový žlab vysoko sušivých materiálů s příslušenstvím
- 1 x Nádrž na tekuté materiály s příslušenstvím
- 1 x Směšovací zařízení homogenizace

Provozní část 2, Fermentace

- 1 x Fermentor včetně zastřešení, plynojem, ohřev substrátu a míchadla
- 1 x Recirkulační technologie (recirkulační šachta pro zpětnou recirkulaci)
- 1 x Separátor
- 1 x Technologie pro desulfuraci (odsiřování)

Provozní část 3 Skladování fermentačního zbytku

- 1 x Nádrž na fermentační zbytek, včetně míchacího systému

Obvyklé řešení bioplynové stanice

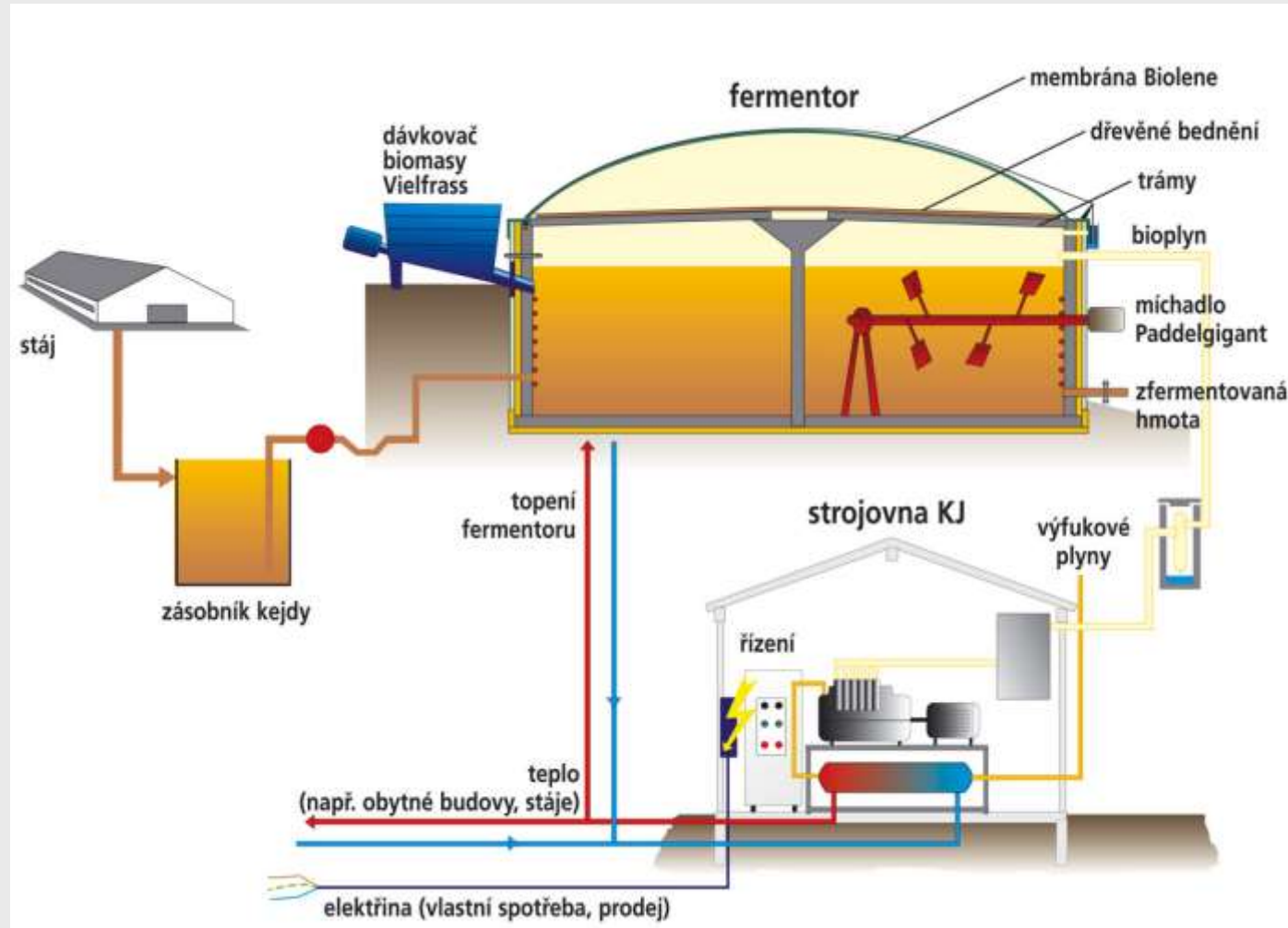
Provozní část 4 Zpracování bioplynu

- 1 x Kogenerační jednotka
- 1 x Plynový kompresor
- 1 x Spalovací hořák odpadního plynu
- 1 x Elektronický systém analýzy plynu
- 1 x Elektronický systém měření kvantity plynu

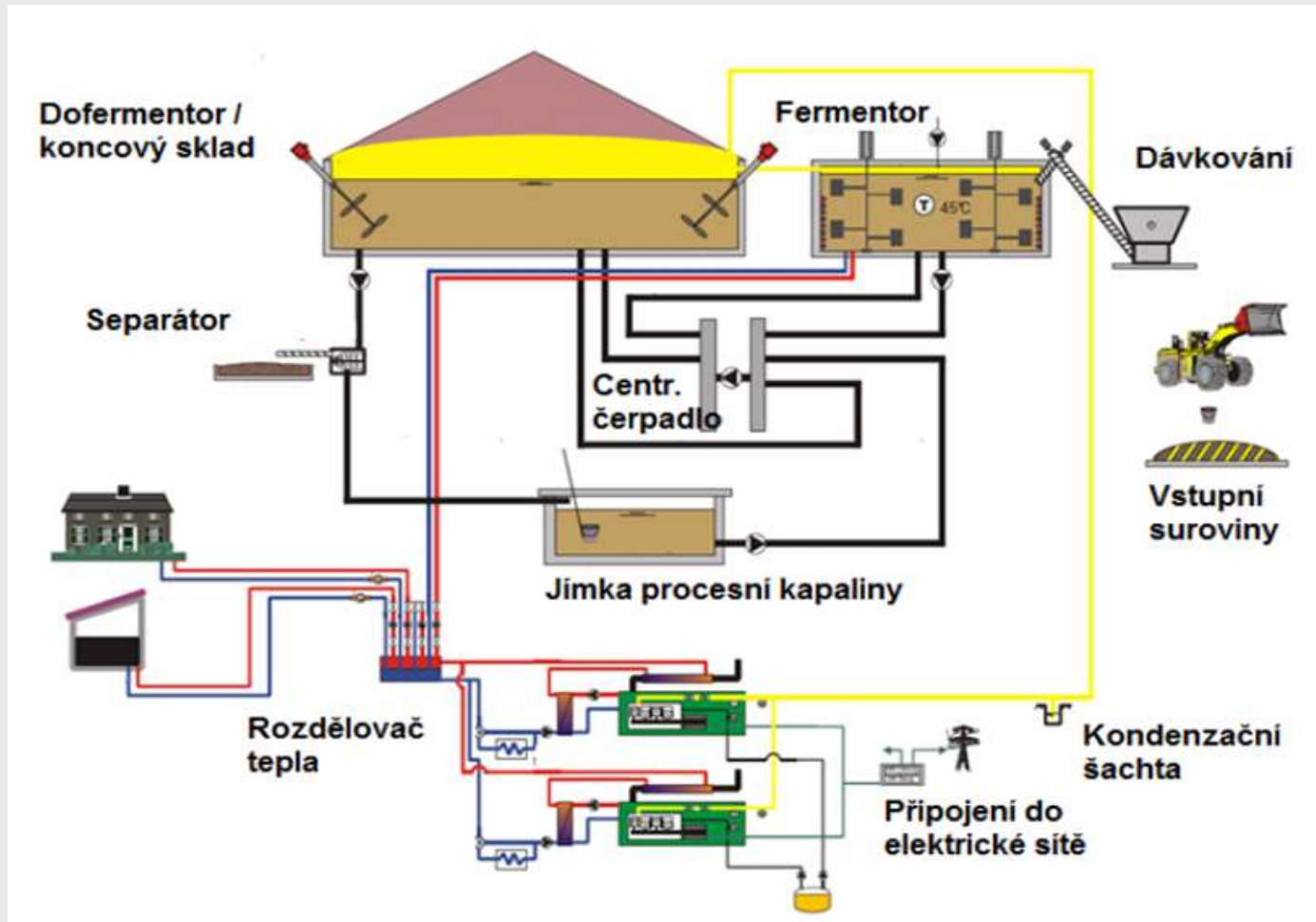
Provozní část 5 Ostatní

- Bezpečnostní a řídicí technika
- Potrubní propojení všech provozních komponentů
- Software pro plně automatické řízení BPS a dálkovou komunikaci s řídicím střediskem ET

Bioplynová stanice

Technologické schéma bioplynové stanice

Dávkovací zařízení

Fermentor

Detail stropu fermentoru

Technická budova

Koncový sklad

Stlačování bioplynu

Chlazení, hořák bioplynu

Kogenerační jednotka

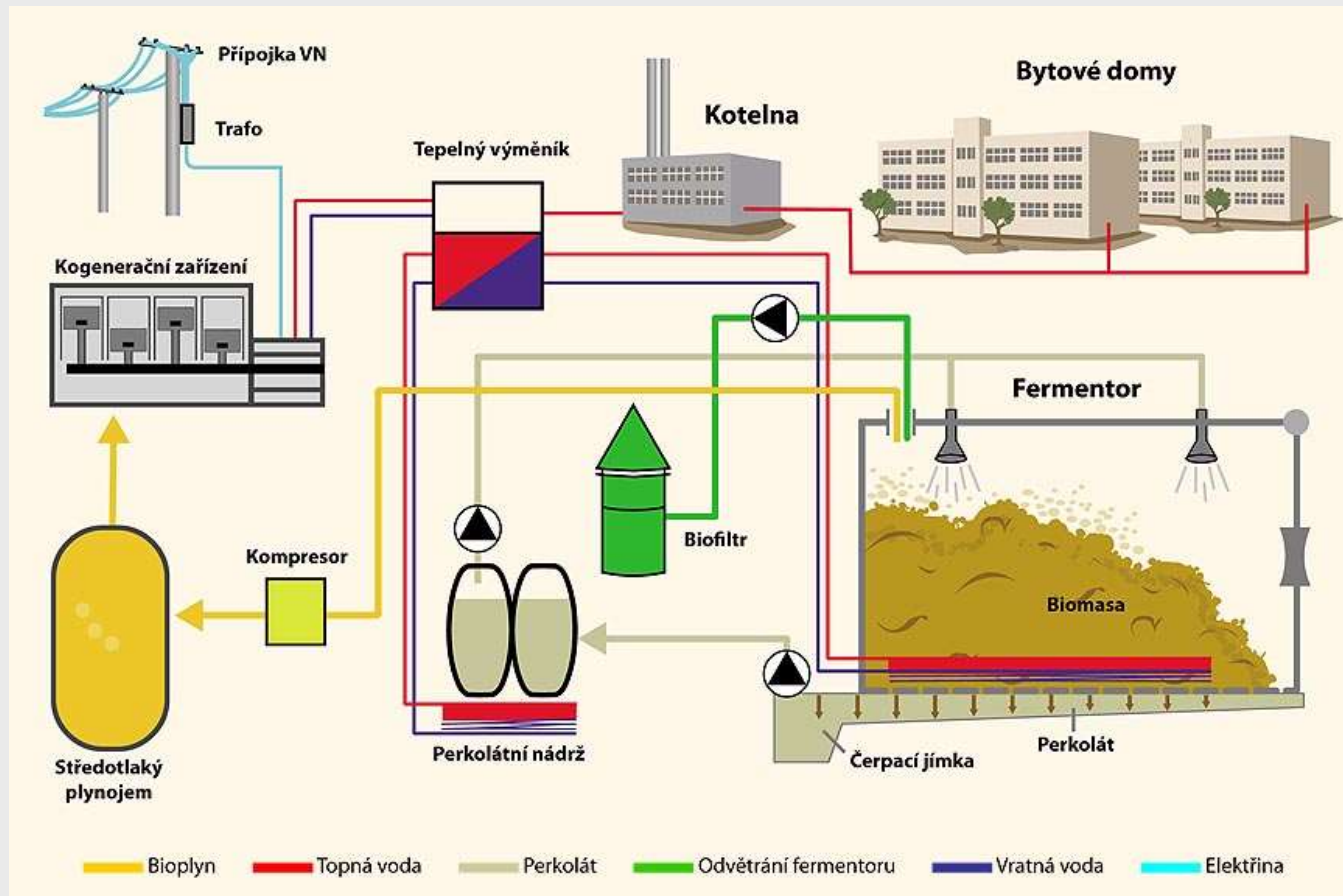

Trafostanice

Technologické schéma bioplynové stanice

Fermentory

Fermentory

Zapojení 6-ti komorových fermentorů

Objem jednoho fermentoru 938m³

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Realizace bioplynové stanice

Návrh BPS 330 kWe

Denní dávka biomasy 21,3 m³

Doba zdržení 88 dní

Objem fermentoru 1900 m³

Skladovací jímka 2305 m³

Materiál:	Množství (t/r)	sušina (%)
Kejda skotu	1.000	10.0
Hovězí hnůj	1.000	20.0
Travní siláž	2.000	32.0
Kukuřičná siláž	3.750	30.0 - 34.0
Voda	200	0,00
CELKEM:	7.950	

Návrh BPS 330 kWe

Spotřeba bioplynu 140 m³ za hodinu

Elektrický výkon 330 kW, tep. výkon 421 kW

Doba provozu 330 dnů za rok

2 613 600 kWh el. energie za rok

3 304 008 kWh tepelné energie za rok.

Účinnost celková 80 %

Tepelná 48 %

Elektrická 38 %